

Evaluatie uittreding Gemeenschappelijke Regeling Reestmond 2016-2018

Rekenkamercommissie De Wolden

J. A. Tjalsma, plv. voorzitter-lid

E. van Veen, lid

K. Groenveld, onderzoeker

30 april 2019

Contact:

S. Flokstra-Beute, secretaris
Postbus 20, 7920 AA Zuidwolde

E-mail: s.beute@dewolden.nl

Voorwoord

Als Rekenkamercommissie komen wij graag tegemoet aan de vraag van de Raad om de uittreding uit GR Reestmond te onderzoeken. De Rekenkamercommissie heeft als doel om voor haar kader stellende en controlerende rol de Raad te ondersteunen met onderzoeken die zich richten op de rechtmatigheid, doelmatigheid en doelgerichtheid van beleid. In verband met het vertrek van onze voorzitter per 1 december hebben wij ervoor gekozen om dit onderzoek uit te voeren samen met een externe onderzoeker. Wij danken de organisatie voor de vlotte en constructieve medewerking tijdens het onderzoek. Wij hopen dat de conclusies en aanbevelingen de gemeente De Wolden inzicht geven in het uittreden uit de GR Reestmond en van waarde zijn in mogelijk vergelijkbare gevallen in de toekomst.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1 Introductie	4
1.2 Centrale vraagstelling en deelvragen.....	4
1.3 Afbakening en aanpak van het onderzoek.....	5
1.4 Leeswijzer	6
2. Feiten: documenten en gebeurtenissen	7
2.1 Introductie	7
2.2 Geschiedenis van sociale werkvoorziening Reestmond	7
2.3 Het traject van begin tot einde	8
Fase 1: de periode tot november 2016	12
Fase 2: de periode november 2016 - december 2017.....	13
Fase 3: januari 2018 tot heden	21
3. De deelvragen	22
4. Conclusies en aanbevelingen.....	29
4.1. Conclusies	29
4.2. Aanbevelingen	31
5. Bestuurlijke reactie	32
6. Nawoord	36
Bijlage 1 Feitenrelaas	38
Bijlage 2 De uittreedregeling.....	48

1. Inleiding

1.1 Introductie

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet ingevoerd. Deze nieuwe wet heeft veel gevolgen gehad voor de werkvoorzieningsschappen in Nederland en de betrokken gemeenten. De gemeente De Wolden was op 1 januari 2015 verbonden aan twee werkvoorzieningsschappen en is per 1 januari 2018 uit de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond getreden. De uittreding uit een Gemeenschappelijke Regeling is nieuw en complex voor gemeente De Wolden. In korte tijd diende 1. de overgang van het personeel van Reestmond zorgvuldig vormgegeven te worden naar de nieuw opgerichte organisatie, Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden, en 2. diende in samenspraak met de achterblijvende partijen de uittreding uit Reestmond juridisch en financieel invulling te krijgen. Een goede evaluatie geeft de mogelijkheid om bij een volgende uittreding hiervan te leren. Het verloop van de uittreding heeft bij de gemeenteraad de nodige vragen opgeroepen hetgeen op 29 november 2018 heeft geresulteerd in een verzoek aan de Rekenkamercommissie een onderzoek in te stellen naar de juistheid van het proces van uittreding en de uiteindelijke definitieve uittreedsom uit Reestmond voor de gemeente De Wolden. De Rekenkamercommissie heeft ingestemd met dit verzoek. Tijdens de startbijeenkomst op 20 december 2019 met de fractievoorzitters van de Raad werd duidelijk dat de raad, naast een onderzoek naar de juistheid van het proces van uittreding, ook graag van het gelopen uittredingsproces wil leren.

En dit proces bevat twee componenten. Onderzocht is alleen het uittredingsproces en niet de wijze waarop de communicatie naar de medewerkers heeft plaatsgevonden. De niet-onderzochte component wordt zo nodig in de tekst gedeut.

Op 16 januari 2019 is de onderzoeksopdracht naar de Raad toegestuurd.

1.2 Centrale vraagstelling en deelvragen

Centrale vraagstelling

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt als volgt: "Hoe is het proces van uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond verlopen en hoe kan de raad van De Wolden hiervan leren indien De Wolden in de toekomst opnieuw uit een Gemeenschappelijke Regeling treedt?".

Deelvragen

1. Welke momenten in het proces zijn bepalend geweest voor:
 - het besluitvormingsproces over de uittreding?
 - Het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom?
2. Hoe is de gemeenteraad van De Wolden betrokken en geïnformeerd in het proces van uittreding?
3. Hoe zijn bestuur en organisatie vanuit De Wolden betrokken bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 van Reestmond en de daarmee samenhangende hoogte van de uittreedsom?
4. Hoe is de uittreedsom vastgesteld en is deze overeenkomstig de vastgestelde regeling bepaald?
5. Waarom wijkt het gerealiseerde resultaat over 2017 van Reestmond zo fors af van het begrote resultaat over 2017?
6. Welke rol heeft het juristenkantoor Vijverberg in het proces van uittreding gehad?

1.3 Afbakening en aanpak van het onderzoek

Afbakening van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op de juistheid van het uittredingsproces en de wijze waarop de gemeenteraad in het uittredingsproces en de besluitvorming is meegenomen. Hierin is de informatievoorziening aan de gemeenteraad als basis genomen en is vanuit het perspectief van de gemeenteraad gekeken of een zorgvuldige besluitvorming en afhechting heeft plaats gevonden.

Als onderzoeksperiode is gekozen voor de periode van 24 november 2016 tot en met 29 november 2018. Op 24 november 2016 heeft de gemeenteraad, op advies van het College, besloten om uit de GR Reestmond te treden. Op 29 november 2018 heeft de Raad de Rekenkamercommissie verzocht om een onderzoek in te stellen naar de juistheid van het uittredingsproces en de uiteindelijke definitieve uittreedsom voor de gemeente De Wolden.

Bij de beoordeling van de uittreedsom zijn wij uitgegaan van een goedkeurende verklaring van de accountant, waardoor de waardering van activa en passiva en de omvang van de baten en lasten in de jaarrekening tijdens het onderzoek niet zijn onderzocht en als een gegeven zijn beschouwd.

Aanpak van het onderzoek

Het onderzoek bestaat uit een feitenoverzicht en een bestuurlijk rapport. De informatie is verkregen door een documentenonderzoek en door het voeren van interviews met betrokken bestuurders en medewerkers uit de organisatie.

Bij het documentenonderzoek (januari t/m maart 2019) gaat het voornamelijk om adviezen, regelingen, voorstellen, besluiten en afspraken die zijn vastgelegd in verslagen, juridische documenten, mails en geluidsopnames. Aanvullend en ter bevestiging op deze documenten zijn de interviews gehouden.

Uit het documentenonderzoek is een feitenrelaas gedestilleerd, dat als bijlage is toegevoegd.

De interviews zijn gehouden om meer inzicht te krijgen in de relevante feiten, hun onderlinge samenhang en de context waarin een en ander heeft plaatsgevonden. Met de gesprekken willen wij de vastgelegde informatie verduidelijken en waar nodig aanvullen of corrigeren. De feiten krijgen in deze stap betekenis door de waaromvraag voor te leggen en naar hun overwegingen te vragen. Van de gesprekken zijn geluidsopnames gemaakt.

1.4 Leeswijzer

De rapportage geeft enerzijds inzicht in de verschillende fasen die tijdens het uittredingsproces zijn doorlopen. Dit is opgebouwd vanuit zowel de onderliggende documenten als de input die vanuit de interviews is verkregen. Vervolgens is ingegaan op de beantwoording van de deelvragen die onderliggend zijn aan de centrale vraagstelling. Tot slot wordt in de conclusies en aanbevelingen een totaalbeeld gegeven van de bevindingen.

2. Feiten: documenten en gebeurtenissen

2.1 Introductie

Het feitenrelaas (bijlage 1) geeft het chronologisch verloop weer tussen maart 2016 en november 2018. Deze periode is verdelen in drie fasen, waarbinnen verschillende partijen een rol hebben gespeeld. Het traject van uittreding is begonnen met een wijziging in de wetgeving.

2.2 Geschiedenis van sociale werkvoorziening Reestmond

De GR Reestmond is een sociale werkvoorziening met een historie die 65 jaar terug gaat in de tijd. In 1953 vroeg de gemeente Meppel advies aan het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid over het oprichten van een 'beschutte werkplaats' voor lichamelijk en geestelijk minder validen. Een voorbereidingscommissie verzocht in 1954 een aantal omliggende gemeenten om te participeren. Eind maart 1955 werd de gemeenschappelijke regeling "De Centrale Werkplaats" gevestigd te Meppel aangenomen.

Er waren negen deelnemende gemeenten: Diever, Dwingeloo, Havelte, Meppel, Nijeveen, Ruinerwold, Staphorst, Vledder en De Wijk. Koninklijke goedkeuring volgde op 30 juli 1955. Het algemeen bestuur werd op 18 augustus 1955 geïnstalleerd en in september van dat jaar werd een directeur benoemd. Er werd een noodlokaal gehuurd en op 16 januari 1956 startte de vestiging met 6 werkkrachten.

Vanaf 1 juni 1958 ging de MEPA (Meppel papier) van start. Men haalde met bakfietsen het oud papier op uit Meppel. Het aantal personeelsleden groeide gestaag. Het bedrijf verhuisde naar de verbouwde machinekamer van de gasfabriek in Meppel. Op 11 januari 1957 werd deze officieel geopend door de commissaris van de koningin in Drenthe.

Door het snel groeiende personeelsbestand werd op het terrein van de Gasfabriek een nieuw pand voor de Centrale Werkplaats gebouwd. Deze nieuwe werkplaats werd in juli 1964 betrokken en op 27 oktober 1964 officieel geopend.

Er verrees een nieuw gebouw aan de Industrieweg. De nieuwe naam die hiervoor bedacht werd luidde: REGITO (Regionaal Industrieel Toeleveringsbedrijf voor handel en industrie). Er ontstond een Werkvoorzieningsschap die de overkoepelende naam Reestmond kreeg. Deze naam verwijst naar de monding van de rivier de Reest in Meppel.

Dit betekende tegelijk een fusie met het civiel- cultuurtechnisch werkvoorzieningsschap Beek en Brink. In die periode, begin jaren zeventig, kwam men tot de oprichting van een administratief centrum, RACMO (Regionaal Administratief Centrum Meppel en Omstreken).

Eind jaren tachtig ontstond de behoefte aan een renovatie dan wel nieuwbouw. De keuze viel op nieuwbouw. Beek en Brink was inmiddels verhuisd naar Havelte en zou daar ook blijven, omdat Havelte in het werkgebied van alle buitenobjecten centraler lag. Reestmond (Regito en Racmo) kwamen in 1992 onder één dak aan de Eekhorstweg, op het Industrieterrein Noord in Meppel. (www.reestmond.nl). Via gemeentelijke herverdelingen in de tijd is Reestmond onderdeel geworden van De Wolden. Hierdoor heeft gemeente De Wolden te maken met twee sociale werkvoorzieningen waarin zij participeert.

Door het samenvoegen van de gemeenten is er van het grote aantal deelnemende gemeenten nog maar een viertal over, zijnde De Wolden (12,5%), Staphorst (14,9%), Westerveld (23,8%) en Meppel (48,8%), waarbij het aandeel in het eigen vermogen tussen haakjes is weergegeven, zoals tot het moment van uittreding op 1-1-2018 was. Terug gaan in de tijd verklaart ook de reden waarom het aandeel van Meppel relatief groot is. Na de uittreding is het % herverdeeld en heeft Meppel een meerderheid gekregen.

Reestmond is een Gemeenschappelijke Regeling, waarvan de afspraken tussen de gemeenten De Wolden, Meppel, Staphorst en Westerveld zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling van 15 oktober 2015. Aangezien Reestmond een gemeenschappelijke regeling is, is de dagelijkse leiding in handen van een algemeen directeur en het Dagelijks Bestuur. Overkoepelend aan de directeur en het Dagelijks Bestuur is er een Algemeen Bestuur. Belangrijke beslissingen, zoals het vaststellen van een uittreedregeling, liggen in handen van het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur (4 personen) en Algemeen Bestuur (8 personen) bestaan uit een afvaardiging vanuit de deelnemende gemeenten en de algemeen directeur van Reestmond in de rol van adviseur. Elk lid van het AB en DB heeft 1 stem (art 5 en 10 GR). Gedurende het gehele uittredingstraject tot 1 januari 2018 heeft vanuit De Wolden wethouder Pauwels zitting in het Dagelijks en Algemeen Bestuur en burgemeester De Groot zitting in het Algemeen Bestuur.

2.3 Het traject van begin tot einde

Het proces van uittreding heeft een aantal stappen doorlopen. Het proces is feitelijk al begonnen met de patstelling tussen de leden De Wolden en Staphorst enerzijds en de leden Meppel en Westerveld anderzijds over de toekomst van de tijdelijke WSW dienstverbanden. Deze discussie ontstond na het stopzetten van de instroom in de WSW als gevolg van de invoering van de Participatiewet. Het proces is geëindigd met de behandeling van de definitieve uittreedsom in de Raad.

Voor het onderzoek is het proces gestart met het besluit van de Raad in maart 2016 om te onderzoeken of uittreding mogelijk is en onder welke condities dit dan plaats vindt. Hiermee is politiek gezien de stap gezet, dat uittreding een serieuze optie is. Na onderzoek door bureau Langendijk komt naar voren dat er geen wezenlijke drempels zijn voor uittreding, maar dat er wel sprake is van een aantal formeel te nemen stappen. Belangrijk in het proces is het formeel opzeggen voor 31 december in het jaar voor uittreding. Een ander belangrijk aspect is dat het Algemeen Bestuur in feite over de uittreding gaat: zij stelt de uittreedregeling, de uittreedsom en het uittreedplan vast. Hierbij komt ook naar voren dat de extra kosten die voortkomen uit de uittreding voor rekening zijn van de uittredende gemeente, maar dat de gemeente hier niet direct grip op heeft. Het enige dat hierover juridisch is vastgelegd is dat deze kosten zo laag mogelijk moeten worden gehouden.

Na het principebesluit van de Raad om uit te treden zijn de werkzaamheden gestart om dit in een jaar te realiseren. Dit was een forse uitdaging voor Reestmond maar ook voor De Wolden. De Wolden heeft hiervoor een projectgroep en een stuurgroep opgericht, die later bleek, op een informele wijze werkte. Het traject van uittreding stond onder grote tijdsdruk, was nieuw voor iedereen en had alle aandacht van de media. Met name de ondernemingsraad van Reestmond wist op cruciale momenten het traject onder de aandacht van de lokale media te brengen. Communicatie was een belangrijk onderdeel van het geheel. Uit de stukken en gesprekken komt naar voren, dat het traject langs twee componenten liep: 1. die van de wsw-deelnemers die overgeheveld werden naar de nieuw opgerichte organisatie 'Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden' en 2. de financieel/juridische component van het uittredingsproces.

Na het opstellen van de uittreedregeling, uittreedsom en het uittreedplan in concept zijn deze stukken juridisch en financieel getoetst door de externe partij Vijverberg. In de tussentijd zijn er verschillende versies van de (voorlopige) uittreedsom geweest. Uiteindelijk is De Wolden per 1 januari 2018 uit de Gemeenschappelijke Regeling getreden zonder een vastgestelde uittreedsom. Deze is medio 2018 definitief vastgesteld op basis van de jaarrekening 2017.

Het gehele traject van uittreding is op te delen in drie fasen.

Fase 1 duurt tot medio november 2016. Kenmerkend voor deze fase is dat de nieuwe Participatiewet vanaf 1 januari 2015 van kracht is. Hierdoor is er geen instroom meer in de WSW en ontstaat er een patstelling in het DB over hoe om te gaan met de tijdelijke WSW dienstverbanden. Een onderwerp waar ook de media zich op stort. Om uit de patstelling te komen heeft de Raad in maart 2016 het College gevraagd een onderzoek te laten uitvoeren naar de mogelijkheden om uit de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond te treden. Het

onderzoek is door bureau Langendijk uitgevoerd en in november 2016 is in de Raad het rapport met bevindingen besproken.

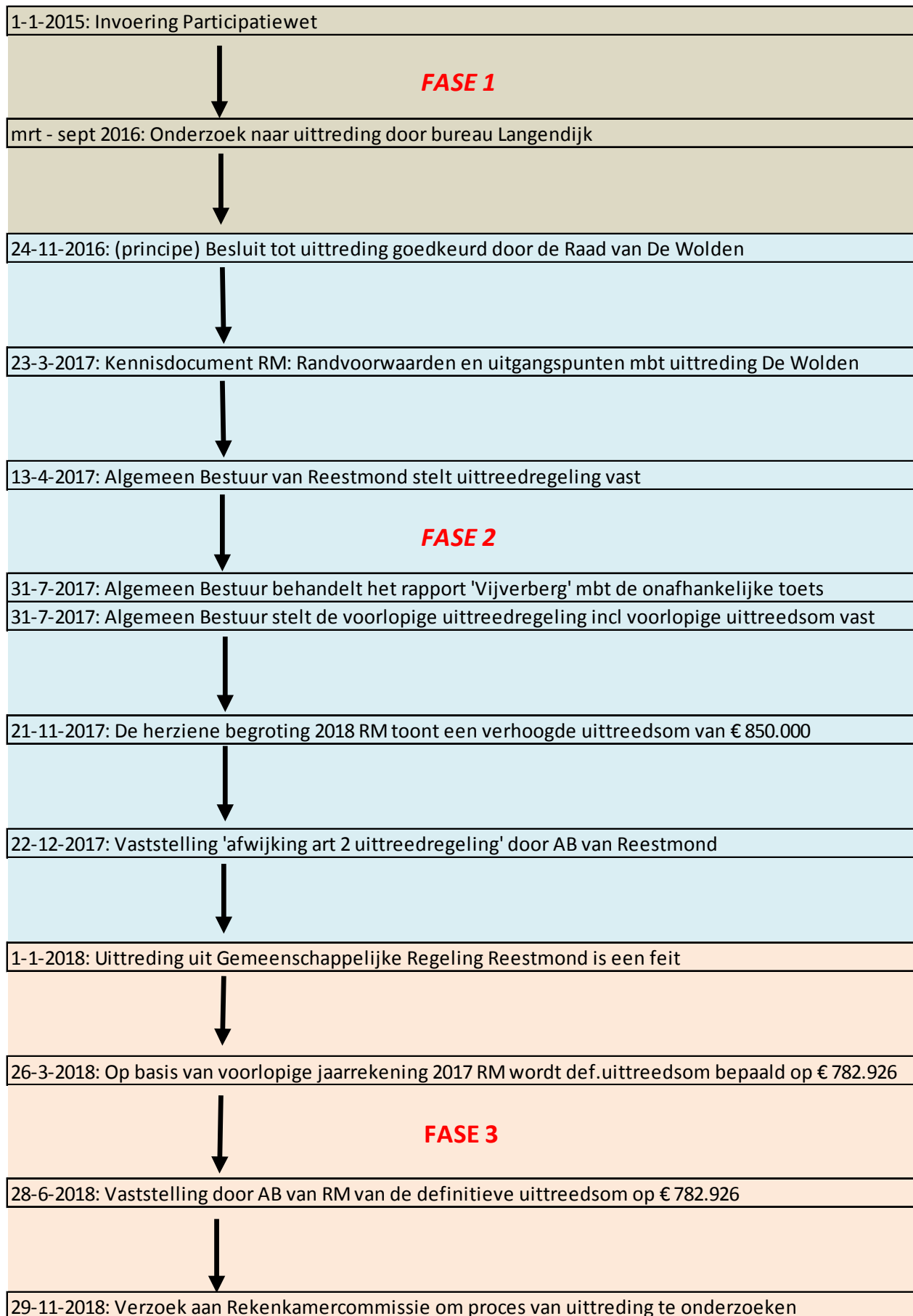
Fase 2 loopt van november 2016 tot en met december 2017. Kenmerkend voor deze fase is, dat na het besluit van uittreding op 24 november 2016 de daadwerkelijke uittreding voorbereid moet worden. Van belang is de totstandkoming van het uittreedplan en de uittreedregeling (inclusief de uittreedsom). Eerst het uittreedplan en de voorlopige uittreedregeling. Daarna dient de voorlopige uittreedregeling omgezet te worden naar een definitieve uittreedregeling, inclusief de definitieve uittreedsom. Met name de termijnen rond de uittreedregeling zijn belangrijk in deze fase.

Daarnaast is in deze fase de nieuwe stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden opgericht om de oud-Reestmonders uit De Wolden in onder te brengen. Dit samen met de reguliere bedrijfsvoering van Reestmond maakt 2017 een heftig jaar voor de interne organisatie van De Wolden.

Fase 3 loopt van januari 2018 tot het moment, dat het verzoek om een Rekenkameronderzoek in te stellen is ingediend. In deze fase is de uittreding een feit en moet de definitieve uittreedsom nog worden bepaald. De definitieve uittreedsom wordt eind juni 2018 vastgesteld.

Onderstaand is een chronologisch overzicht op hoofdlijnen weergegeven, die daarna verder worden uitgewerkt.

Evaluatie uittreding uit GR Reestmond 2016-2018

Fase 1: de periode tot november 2016

1-1-2015 Invoering Participatiewet

31-3-2016 Motie onderzoek naar uittreding uit Reestmond

Reestmond voert in de rechtsvorm Gemeenschappelijke Regeling de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening uit voor de deelnemende gemeenten De Wolden, Meppel, Staphorst en Westerveld. Naast Reestmond heeft gemeente De Wolden van oudsher activiteiten van de sociale werkvoorziening ondergebracht bij GR Alescon. Op *1 januari 2015* is de Participatiewet in werking getreden waardoor de doelgroepen van de Wwb, de Wajong en de wsw zijn opgegaan in de Participatiewet en er geen nieuwe instroom meer is in de wsw, waardoor het aantal wsw-ers op basis van natuurlijk verloop zal dalen. Een ander gevolg is dat de tijdelijke contracten van de wsw-ers omgezet worden in vaste contracten.

In 2015 heeft Reestmond door IROKO onderzoek laten doen naar de toekomst van de sociale werkvoorzieningsschap GR Reestmond laten doen. IROKO heeft dit rapport op 5 oktober 2015 opgeleverd met hierin uitgewerkt een aantal scenario's voor de toekomst.

De veranderingen in de wet en de overgang naar een nieuw Reestmond heeft geleid tot meerdere beleidsvisies van de deelnemende gemeenten op de taken van Reestmond. De Raden van de deelnemende gemeenten in GR Reestmond waren verdeeld over de te volgen koers na de invoering van de Participatiewet. Mede hierdoor ontstond binnen De Wolden steeds meer de wens om dichter op de zorg voor de doelgroep te zitten en meer regie te hebben dan in dit GR-verband. Hierbij speelde ook mee dat gemeente De Wolden meer gericht is op Zuidoost-Drenthe dan op Zuidwest-Drenthe. Dit heeft ertoe geleid dat uittreding uit Reestmond steeds meer gaat leven in de politiek van De Wolden.

Op 31 maart 2016 heeft de Raad een informatiestuk van het college behandeld over de omzetting van de contracten van wsw-ers van tijdelijk naar vast en de deelname aan Reestmond.

Naast aanleiding van deze ontwikkeling hebben de partijen Gemeentebelangen en de VVD in gezamenlijkheid een motie ingediend met het verzoek om het college te laten onderzoeken "of en op welke wijze, onder welke voorwaarden en met elke financiële gevolgen de gemeente De Wolden haar huidige rol en positie in de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond beëindigd, zodat hiermee ruimte komt voor andere deelnemers de door Reestmond gewenste koers te volgen". Het College heeft naar aanleiding van deze motie Bureau Langendijk gevraagd dit onderzoek te laten uitvoeren en met een aantal scenario's te komen. Het rapport wordt in september 2016 in concept opgeleverd. De conclusie van

Bureau Langendijk is dat uittreding mogelijk is, maar dat de uittreden de gemeente (lees: De Wolden) niet zelfstandig kan sturen op de uittreedvoorwaarden.

In de vergadering van november 2016 wordt het rapport van Langendijk in de Raad besproken en worden de aanbevelingen gevolgd. Het principebesluit tot uittreding is genomen. Dit principebesluit is ook niet voorbij gegaan aan de media. Tot aan het einde toe heeft de media veel aandacht geschonken aan het uittreden van De Wolden. Deze aanhoudende media-aandacht is steeds onderdeel geweest van de omstandigheden gedurende alle fasen van de besluitvorming tot het moment van de uittreding.

Fase 2: de periode november 2016 - december 2017

Na de bespreking van het rapport van bureau Langendijk over de scenario's voor de toekomstige werkvoorziening in De Wolden en de consequentie van uittreden uit GR Reestmond is door de Raad op 24 november 2016 het (principe-)besluit genomen om uit te treden. In deze fase is er veel aandacht voor een zorgvuldige overgang van de oude naar de nieuwe situatie. Immers, voor De Wolden was een omvangrijke en complexe opgave ontstaan. In het korte tijdsbestek van 1 jaar dient, en 1. de uittreding uit GR Reestmond vorm te worden gegeven, en 2. een nieuwe rechtsvorm te worden opgericht voor de over te komen wsw-ers. Gelet op deze veranderingen is er veel aandacht voor een zorgvuldige communicatie met de betrokken medewerkers. Benadrukt dient te worden dat het uittredingsproces in deze omstandigheden onder grote tijdsdruk heeft plaatsgevonden, dat het nieuw was voor de gemeente en dat het uittredingsproces veel aandacht heeft gekregen van de lokale pers. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste stappen in fase 2 opgenomen.

24-11-2016 Presentatie door Bureau Langendijk over scenario's en voorlopig besluit van uittreding Uitgangspunt "uittreding is in principe budgetneutraal"
13-12-2016 Behandeling concept uittreedregeling
13-4-2017 Het Algemeen Bestuur Reestmond stelt Uittreedregeling vast
20-4-2017 Memo van College aan de Raad over doel en kaders van het uittreedproces.
16-7-2017 Behandeling concept rapport Vijverberg inzake : "onafhankelijke toets uittreedplan" Besluit Raad geen zienswijze in te dienen op begroting 2018 Reestmond
31-7-2017 Oplevering rapport Vijverberg mbt onafhankelijke toets uittreedplan
31-7-2017 Algemeen Bestuur Reestmond stelt uittreedplan incl uittreedsom voorlopig vast.
28-9-2017 Behandeling Raad voorlopige uittreedregeling en voorlopige uittreedsom Besluit geen zienswijze in te dienen op de voorlopige uittreedsom
3-10-2017 Collegebesluit om nieuwe stichting werkgelegenheid DW op te richten tbv wsw-ers per 1-1-2018
16-10-2017 Ambtelijk advies over de bepaling van de definitieve uittreedsom zoals, die in de begroting van Reestmond wordt uiteengezet.
21-11-2017 N.a.v. behandeling herziene begroting 2018 Reestmond verzoekt de Raad een zienswijze aangaande: <ol style="list-style-type: none">1. Een zienswijze te geven op de herziene (m.j.)begroting 2018 van RM gericht op :<ol style="list-style-type: none">a. Het in de begroting benoemde totaalbedrag van de uittreedsomb. De verrekening van het jaarrekeningresultaat 2017 met de algemene reserve2. Geen zienswijze te geven op de gewijzigde tekst van de GR Reestmond
22-12-2017 Algemeen Bestuur Reestmond stelt afwijkend art 2 van de uittreedregeling vast
24-12-2017 Vaststelling zienswijze op verhoging uittreedsom van €635.000 naar € 850.000

In deze fase is veel tijd gaan zitten in het onderzoeken, de vastlegging, het overleggen en nadenken over hoe verder. Met name een zorgvuldige overgang van de oude naar een nieuwe situatie was erg belangrijk nadat het principe besluit van uittreding was genomen.

Artikel 22 lid 5, 6 en 7 van de GR geven handvatten voor het proces van uittreding. Dit artikel is ook verwoord in het rapport van bureau Langendijk. In de leden 5, 6 en 7 zijn voorschriften opgenomen m.b.t. het moment van uittreding, de opzegtermijn voor uittreding, de verantwoordelijkheid van de financiële schade als gevolg van de uittreding en de wijze van uittreding.

Artikel 22

Lid 5. Uittreding vindt niet eerder plaats dan op 31 december van het jaar volgend op het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen en de uittreding is gepubliceerd.

Lid 6. De financiële schade, die het openbaar lichaam als gevolg van de uittreding lijdt, wordt aan de uittredende gemeente in rekening gebracht.

Lid 7. Het Algemeen Bestuur stelt regels over de wijze waarop de gevolgen van de uittreding geregeld worden.

Eveneens wordt door Langendijk opgemerkt dat er geen definitie in de GR en de wet staat van 'financiële schade' waardoor dat betrokken wordt in de onderhandelingen over de uittreeschade. Vastgesteld is door Langendijk, dat het eigen vermogen per 31-12-2015 € 5,8mln bedroeg, naast een mogelijk vrij te vallen onderhoudsvoorziening van € 1mln. Expliciet is aangegeven dat de hoogte van het eigen vermogen afhankelijk is van de opbrengst van het onroerend goed.

Het advies van Langendijk is om de WSW zelf uit te gaan voeren, waarbij regie in eigen handen wordt genomen. Overwegingen bij het advies zijn: door de invoering van de Participatiewet neemt het aantal wsw-ers fors af, waardoor het financieel moeilijk is om de exploitatie van Reestmond financieel gezond te houden, waardoor de kosten per wsw-werknemer mogelijk buitensporig gaan stijgen, en binnen de GR Reestmond er tussen de deelnemende gemeenten verschil van inzicht bestaat over hoe om te gaan met deze ontwikkelingen.

Op 24 november 2016 heeft de Raad, na kennisname van het Langendijk-rapport, het principebesluit genomen:

om per 1 januari 2018 uit de GR Reestmond te treden;

een stuur- en werkgroep in te richten, die belast is met de ontvlechting per 1-1-2018;

voor 1-4-2017 door het College een keuze laten maken tussen de verschillende scenario's tot ontvlechting.

De verwachting van de wethouder op de vergadering van 24 november 2016 is, dat de uittreding budgetneutraal verloopt aangezien het eigen vermogen van Reestmond per ultimo 2015 € 5,8mln bedraagt plus € 1mln die komt uit het vrijvallen van een onderhoudsvoorziening.

Wat op dat moment precies onder een 'budgetneutrale uittreding' wordt verstaan wordt niet expliciet vastgelegd in de raadsvergadering. De Raad geeft bij de besluitvorming geen nadere kaders mee en ook het College maakt dit in het voorstel niet nader concreet. Dat kan vervolgens in het verdere traject van belang zijn, omdat de uittreesom en de financiële schade door het Algemeen Bestuur wordt bepaald. Ook Langendijk gaf in het rapport reeds aan dat 'financiële schade' of 'bepaling uittreesom' niet gedefinieerd is.

Op 1 december 2016 wordt het Algemeen Bestuur van Reestmond door de gemeente De Wolden geïnformeerd over het besluit van uittreding. Dit is ruim voor de ultieme datum van 31-12-2016.

Overeenkomstig het raadsbesluit is begin 2017 door De Wolden een project- en stuurgroep ingericht die het College moest ondersteunen in het uittredingsproces, bij de oprichting van de nieuwe entiteit en in de communicatie richting de wsw-ers. In januari 2018 is de projectgroep, die onder leiding stond van een externe projectleider, weer ontbonden. Gezien de tijddruk is gekozen is voor een informele setting van de stuur- en projectgroep die daardoor in staat was lopende het proces direct te inspringen daar waar dit nodig was. Zodoende werd er niet gewerkt met notulen, een planning en/of een projectplan. Voor de medewerkers die vanuit Reestmond naar de nieuwe organisatie werden overgeheveld werd door de projectgroep naar een oplossing gezocht. Aangezien Alescon in een transitiefase zat en overheveling naar Alescon mogelijk onnodige onrust zou veroorzaken is besloten om de wsw-medewerker over te hevelen naar een nieuw op te richten juridische entiteit. Dit is op advies van de projectgroep een stichting geworden.

Op 23 maart 2017 wordt de Raad nader geïnformeerd. Uit de stukken komt naar voren, dat (zie ook collegevoorstel 13-2-2017):

door Langendijk is aangegeven, dat ten minste 9 maanden voor uittredingen (dus voor 1 april 2017) er een concept uitreedregeling moet zijn;

door Langendijk aangegeven werd dat uiterlijk 6 maanden voor uittredingen (dus voor 1 juli 2017) een definitieve uitreedplan en daarmee de uittreedsom er definitief moet zijn;

De Raad en het College instemrecht hebben op het door het Algemeen Bestuur vastgestelde uitreedplan hebben. Indien zij instemmen, dan stemmen zij expliciet ook in met de voorwaarden van de uittreding. Het akkoord gaan met het vastgestelde uittredingsplan hebben wij niet kunnen vaststellen. In de randvoorwaarden van uitreedregeling is hier het volgende over opgenomen: "18. Indien de gemeenteraad en het College van Burgemeesters en Wethouders van de gemeente De Wolden akkoord zijn met het vastgestelde uittredingsplan, stemmen zij expliciet in met de daarin genoemde uittredingsvoorwaarden".

In april 2017 wordt door Reestmond het bureau Vijverberg benaderd om het opgestelde uitreedplan en de uitreedregeling juridisch en financieel te toetsen.

Vijverberg heeft zich bij haar onderzoek gericht op de volgende aspecten?

Zijn de stukken waarop de uittreedsom wordt gebaseerd rechtmatig, dat wil zeggen in overeenstemming met de Wet gemeenschappelijke regelingen en de jurisprudentie ? →

Conclusie Vijverberg p.6: "De uittredingsregeling is overeenkomstig de Wgr, GR Reestmond en de jurisprudentie".

Is het opgestelde Uittredingsplan uitgewerkt conform de uitgangspunten die zijn verwoord in de Uittredingsregeling? → *Conclusie van Vijverberg p.7: "Het uittredingsplan is uitgewerkt conform de Uittredingsregeling. Hierbij wordt opgemerkt dat de deadline om ten minste 8 maanden voorafgaand aan het moment van uittreding het voorlopige uittreedplan en de voorlopige uittreedsom door het Algemeen Bestuur gereed moet zijn. Echter, constateert Vijverberg, de deadline van 1 mei 2017 voor de formele vaststelling door het Algemeen Bestuur niet gehaald is".*

Het is opmerkelijk dat Vijverberg hierbij niet aangeeft dat tevens geldt dat 6 maanden voor moment van uittreding (art 2 lid 4 Uittredingsregeling) het Algemeen Bestuur het definitieve uittreedplan en de definitieve uittreedsom moet vaststellen. "Het Algemeen Bestuur baseert de berekening van de definitieve uittreedsom op de jaarrekening van het meest recente verstreken begrotingsjaar."

Dit betekent dat de jaarrekening 2016 de basis van de definitieve uittreedsom had moeten zijn. Hier doet artikel 5 ten aanzien van 'feiten en omstandigheden' van de Uittreedregeling niets aan af.

Bij de ambtelijke beoordeling van het Vijverbergrapport is vastgesteld, dat juridisch gezien voor de bepaling van het eigen vermogen van Reestmond jaarrekening 2016 als basis moet dienen en niet jaarrekening 2017. Uit het interview met wethouder Pauwels kwam naar voren, dat het vaststellen van de uittreedsom op basis van de jaarrekening 2017 in plaats van 2016 met haar is besproken. Door De Wolden is echter uiteindelijk, zowel ambtelijk als bestuurlijk, na gesprekken hierover met de andere deelnemers in de GR en de directie van Reestmond, hiermee ingestemd. De Wolden was immers nog het volle boekjaar 2017 deelnemer van de GR. Het baseren van de uittreedsom op basis van de jaarrekening 2017 was logisch en deed het meest recht aan de feitelijke situatie. De consequentie hiervan, alsmede dat dit niet in overeenstemming met de uittreedregeling was, is op dat moment niet gerealiseerd.

De boekwaarde van de activa dienen volgens art. 2 van de uittreedregeling gebaseerd te zijn op de laatste jaarrekening, zijnde 2016. Geconstateerd is, dat bij het bepalen van de voorlopige uittreedsom er verschillende correcties hebben plaats gevonden. Ten eerste heeft Vijverberg de voorlopige uittreedsom gecorrigeerd van € 451.335 naar € 511.517 als gevolg van een onjuiste berekening van de vrijval produktielasten Groenwerk.

Vervolgens is naar aanleiding van gesprekken met vertegenwoordigers met achterblijvende gemeenten een bedrag toegevoegd aan de uittreedsom ter verrekening van de bufferreserve. Het DB heeft toen de uittreedsom vastgesteld op € 635.000. Dit bedrag van € 635.000 vormt de basis van de verdere vaststelling van de uittreedsom.

Dit zijn derhalve aanpassingen na het vaststellen na de meest recente jaarrekening. Vijverberg signaleert de aanpassingen wel maar legt niet de verbinding met art 2 lid 4 van de uittreedregeling en constateert niet dat deze in strijd is met lid 4.

medebepalend zijn voor de uittreedsom. Hier hoeven echter geen aparte financiële afspraken voor te worden gemaakt omdat de jaarrekening over 2017 de basis vormt voor verrekening in het kader van de uittreding.

Bron: rapport Vijverberg

Naast bovengenoemde afwijking is geconstateerd dat er eveneens op pagina 7 van het rapport van Vijverberg een bijzonderheid is ten aanzien van de termijnen. Wel wordt aangegeven wat de termijnen zijn voor de voorlopige uittreedregeling en uittreedsom (8 maanden voor uittreiddatum), maar dat niet vermeld is dat de definitieve uittreedregeling en uittreedsom 6 maanden voor uittreding opgeleverd moeten zijn.

Het rapport van Vijverberg wordt in juli 2017 opgeleverd. In dezelfde vergadering van het Algemeen Bestuur is het voorlopig uittreedplan en de voorlopige uittreedregeling inclusief uittreedsom vastgesteld. Het hanteren van de jaarrekening 2017 i.p.v. 2016 betekent tevens dat De Wolden niet hoeft bij te dragen in financiële risico's vanaf uittreding, aangezien alles in de waardering van de balans meegenomen is.

Op basis van het uittreedplan wordt inzichtelijk welke 'schade' er als gevolg van de uittreding zal ontstaan. Voor wat betreft de 'budget neutrale' uittreding wordt in de loop van 2017 de koppeling gemaakt met het terugverdienen van de uittreedsom als financiële taakstelling voor de op te richten stichting over een periode van 5 jaar. De Raad behandelt het uittreedplan in september 2017 en ziet geen aanleiding om een zienswijze in te brengen.

In de tussentijd is de Raad diverse keren bij gesproken door de directie van Reestmond in gezamenlijkheid van de leden van de projectgroep en de verantwoordelijke wethouder.

In september 2017 wordt het concept uittreedplan, uittreedregeling en de uittreedsom in de Raad gehandeld. De uittreedsom van € 635.000 is een eerste concept. Wij hebben niet kunnen achterhalen waarom niet meer aandacht is gegeven aan het niet halen van de wettelijke termijn, zowel voor de conceptstukken als voor de definitieve stukken. Ook de uittreedsom valt hieronder. In de interviews komt naar voren, dat omwille van een goede verstandhouding niet vastgehouden is aan de termijn om een definitieve uittreedsom vast te stellen op 1 juli 2017, zijnde zes maanden voor de uittreiddatum. Ook de verschoven datum van 1 januari 2018, die door het Algemeen Bestuur op 22 december 2017 is bepaald, wordt niet gehaald.

Als gevolg hiervan wordt de uittreedsom berekend op basis van de jaarrekening 2017 in plaats van de jaarrekening 2016, hetgeen de uittreedsom uiteindelijk verhoogd heeft met € 147.250,-.

Uit de gesprekken is naar voren gekomen, dat het opstellen van de definitieve uittreedsom op basis van de jaarrekening 2017 niet onlogisch was aangezien De Wolden tot en met 2017 onderdeel uitmaakt van GR Reestmond. Zij was niet op de hoogte van de details van artikel 2 van de uittredingsregeling.

Een signaal, dat de definitieve uittreedsom hoger zou uitvallen dan de eerder genoemde € 635.000 kreeg de Raad bij de behandeling van de begroting 2018 Reestmond. In de begroting 2018 was een verwachte uittreedsom van € 850.000 opgenomen, die volgens de stukken over een periode van vier jaar door Reestmond met De Wolden verrekend gaat worden.

Aangezien dit bedrag hoger ligt dan de eerder opgestelde € 635.000 vraagt de Raad in de raadsbehandeling van de begroting 2018 om een zienswijze waarin de verschillen toegelicht dienen te worden. Wij hebben niet met zekerheid kunnen vaststellen, dat er en zo ja, welke zienswijze is ingediend.

Op 22 december 2017 is de laatste vergadering voor De Wolden van het Algemeen Bestuur. Door de vergadering wordt vastgesteld, dat de termijn van art 2 lid 3 en 4 niet gehaald zijn als 'gevolg van het zorgvuldig doorlopen van het uittredingsproces'. Hierdoor heeft het Algemeen Bestuur de termijnen van voor het voorlopige uittredingplan (8 maanden voor de uittreeddatum) en het definitief vaststellen van het definitieve uittreedplan en uittreedsom (6 maanden voor uittreeddatum) niet gehaald. Met terugwerkende kracht per 1 juli 2017 wordt besloten af te wijken van art 2 lid 3 en 4 en een nieuwe datum voor de definitieve uittreedsom vast te stellen op 1 januari 2018. Ook deze datum is niet gehaald. Door geen invulling te geven aan het besluit van 22 december vindt vaststelling van de definitieve uittreedsom plaats zonder dat iemand van De Wolden in het DB of AB zitting heeft. Het is bijzonder, dat een dergelijk besluit genomen is met nog een week doorlooptijd tot de feitelijke uittreding. Tevens komt naar voren, dat het vanuit bestuurlijk en ambtelijk oogpunt van De Wolden het allerzins redelijk was dat dat de jaarrekening 2017 als uitgangspunt wordt genomen voor het bepalen van de uittreedsom. Dit was op het moment, dat nog niet bekend was dat het boekjaar 2017 verlieslatend en afwijkend van de begroting zou worden afgesloten.

Hieronder wordt ter illustratie het besluit van 22 december 2017 vermeld.

Besluit

Afwijking art. 2 Uittredingsregeling gemeenschappelijke regeling Reestmond

In overweging nemende dat:

- Bij besluit van 13 april 2017 het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met de 'Uittredingsregeling gemeenschappelijke regeling Reestmond';
- In artikel 2 lid 3 en 4 is vastgelegd dat 8 resp. 6 maanden voorafgaand aan het moment van uittreding, het Algemeen Bestuur het voorlopige uittredingsplan resp. het definitieve uittredingsplan en uittreedsom vaststelt;
- Voornoemde termijnen niet zijn gehaald als gevolg van en ten behoeve van het zorgvuldig doorlopen van het uittredingsproces. Het zorgvuldig doorlopen van het uittredingsproces zowel in het belang is van de latende als de uittredende gemeente;
- Vastgesteld kan worden dat er vanwege de zorgvuldigheid van de in de uittredingsregeling vastgelegde procedure wordt afgeweken;
- Het Dagelijks Bestuur van Reestmond op 15 juni 2017 heeft besloten om de afwijking van de in artikel 2 lid 3 en 4 van de uittredingsregeling vastgelegde procedure als gevolg van en ten behoeve van het zorgvuldig doorlopen van het uittredingsproces, ter formele vaststelling aan te bieden aan het Algemeen Bestuur;
- Er tussen 15 juni jl. en heden geen vergadering van het Algemeen Bestuur heeft plaatsgevonden

Besluit het Algemeen Bestuur van Reestmond als volgt:

- Met terugwerkende kracht per 1 juli 2017, af te wijken van de in artikel 2 lid 3 en 4 van de uittredingsregeling vastgelegde procedure als gevolg van en ten behoeve van het zorgvuldig doorlopen van het uittredingsproces;
- Met dien verstande dat het uittredingsproces, waaronder het definitief vaststellen van de uittreedsom, op 1 januari 2018 afgerond dient te zijn.

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur van Reestmond in haar vergadering van 22 december 2017.

Voor akkoord getekend te Meppel d.d. 22 december 2017.

De heer R.P. Koning
Voorzitter

De heer K.H. Smidt
Secretaris

Fase 3: januari 2018 tot heden

1-1-2018 Uittreding uit Gemeenschappelijke Regeling Reestmond In werking treden nieuwe GR zonder (stemrecht) De Wolden. De Wolden zit hierdoor ook niet niet meer in het AB en DB en mist daardoor informatie.
26-3-2018 AB van Reestmond stelt jaarrekening 2017 voorlopig vast. Verlies over 2017 RM bedraagt € 1.178.000 De Wolden heeft deelname in Reestmond van 12,5% hetgeen aandeel in het verlies van € 147.250 is. Dit bedrag opgeteld bij voorlopige uittreedsom van € 635.676 is een def.uittreedsom van € 782.926
3-04-18 (Ambtelijke) ontvangst concept jaarrekening en definitieve uittreedsom.
28-06-18 Algemeen Bestuur RM stelt definitieve uittreedsom vast op € 782.926. De betaling van de uittreedsom geschiedt in 5 jaarlijkse termijnen.
29-11-18 Behandeling van de definitieve uittreedsom in de Raad Motie van de CU resulterend in verzoek aan Rekenkamercommissie om uittreedproces te beoordelen

Op 1 januari 2018 is de gemeente De Wolden uitgetreden uit de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond zonder dat er een vastgestelde definitieve uittreedsom is. Vanaf dan is de nieuwe regeling van kracht en maakt De Wolden geen deel meer uit van het Dagelijks en Algemeen Bestuur. Dit betekent dat wethouder Pauwels en burgemeester de Groot niet meer bij de vergaderingen van het Algemeen Bestuur aanwezig zijn en dat De Wolden geen stukken meer ontvangen.

In maart 2018 wordt de concept jaarrekening 2017 ontvangen met de definitieve uittreedsom. Als gevolg het onverwacht hoge verlies van Reestmond over 2017 van € 1.178.000 komt de uittreedsom ook hoger te liggen. Uit mails en de interviews blijkt dat, dat de leden van de projectgroep en de wethouder geprobeerd hebben de definitieve uittreedsom naar beneden bij te stellen. Dit is slechts in beperkte mate gelukt, omdat er weinig bewegingsruimte door De Wolden werd ervaren. De discussie ging hierbij vooral over de afboeking op een oude ijzervoorraad en de waardering van een te koop stand pand.

In juni 2018 is de jaarrekening 2017 door de accountant voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring en is daarom in het onderzoek meegenomen als een gegeven. Op basis van de jaarrekening 2017 is de uittreedsom definitief vastgesteld op €782.926,-. Dit bedrag is € 635.000 plus het aandeel in het verlies over 2017 (12,5% x € 1.178.000) € 147.250,- . De vaststelling van de definitieve uittreedsom wordt nader toegelicht in deelvraag 4.

Het werkelijk gerealiseerde resultaat over 2017 wijkt sterk af van de begroting door de volgende posten:

- hogere personeelskosten wsw (€ 392.000),
- hogere kosten niet-wsw (€ 720.000),

- hogere kosten dienstverlening/ inhuur derden (€ 177.000),
- hogere overige bedrijfslasten m.n. afboeking voorraadverschil ijzer (€ 118.000),
- overige negatieve verschillen (€ 78.000),
- hogere omzet van € 392.000

In de vergadering van 24 november 2016 is gesteld, dat er in principe sprake zou zijn van een 'budget neutrale' uittreding. In de besluitvormende stukken is geen definitie opgenomen van een 'budgetneutrale' uittreding. Uit de stukken en de gevoerde gesprekken is gebleken, dat er in de loop van het uittredingsproces twee definities zijn ontstaan, namelijk:

1. 'de uittreding is budgetneutraal, als de waarde van het aandeel van 12,5% van De Wolden in het eigen vermogen van Reestmond minus de uittreedkosten nihil is', en
2. 'de uittreding is budgetneutraal als de te betalen uittreedsom over een periode van 5 jaar worden terugverdiend door de nieuw opgerichte stichting".

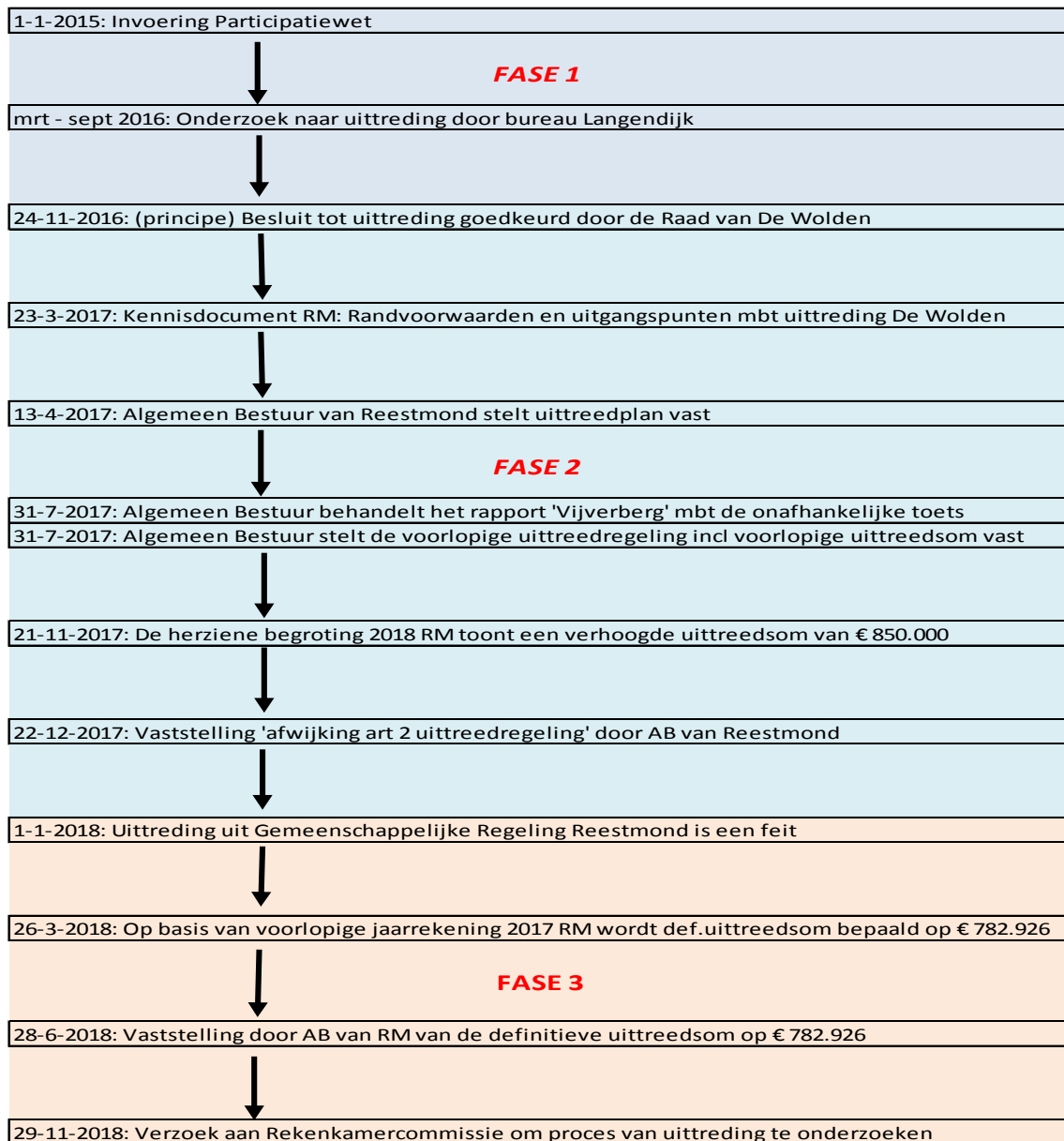
3. De deelvragen

De onderzoeksopzet gaat uit van een aantal deelvragen, die onderliggend zijn aan de centrale vraagstelling van het onderzoek. De deelvragen worden op basis van verkregen informatie in dit hoofdstuk behandeld.

1a. Welke momenten in het proces zijn bepalend geweest voor het besluitvormingsproces over de uittreding?

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste stappen in het besluitvormingsproces opgenomen. In het onderzoek, zoals dat uitgewerkt is in hoofdstuk 2 zijn drie fasen te onderscheiden. Het overzicht dat hieronder is opgenomen is een totaal overzicht van het gehele traject.

Evaluatie uittreding uit GR Reestmond 2016-2018

De meest bepalende momenten in het besluitvormingsproces zijn:

- De invoering van de Participatiewet per 1-1-2015, waarbij de instroom in de wsw werd stopgezet en er een patstelling ontstond in het DB van Reestmond over hoe nu verder met de WSW'ers met tijdelijke contracten;
- Het (principe-)besluit van de Raad tot uittreding op 24-11-2016. Het uittredingsbesluit wordt genomen zonder verdere kaders ten aanzien van proces of andere (ook financiële) uitgangspunten;

- De vergadering van de Raad (23-3-2017) waarin naar voren kwam, dat het halen van de data van het vaststellen van het uittreedplan, de uittreedsom en de uittreedregeling moeilijk zou zijn;
- Het moment dat het Algemeen Bestuur akkoord is gegaan met het opschuiven van de datum waarop de definitieve uittreedsom werd bepaald, met als motivatie, dat zorgvuldigheid van het traject belangrijker was dan snelheid. Op 22-12-2017 heeft het Algemeen Bestuur van Reestmond heeft op 22 december 2017 besloten dat met terugwerkende kracht per 1 juli 2017 afgeweken wordt van artikel 2 lid 3 en 4, met dien verstande dat het definitief vaststellen van de uittreedsom op 1 januari 2018 afgerond dient te zijn. Ook deze termijn niet gehaald met alle gevolgen van dien voor de hoogte van de definitieve uittreedsom. Indien dat wel gebeurd was dan was de uittreedsom vastgesteld op basis van de jaarrekening 2016, zijnde de laatst bekend zijnde financiële informatie op dat moment. Artikel 4 en 5 van de Uittreedregeling doen hier niets aan af aangezien de jaarrekening 2017 medio 2018 is vastgesteld en dus op moment van uittreding niet bekend was.

1b. Welke momenten in het proces zijn bepalend geweest voor het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom?

Er is een aantal momenten geweest waarbij de uittreedsom onderwerp van discussie is geweest. Dit zijn de volgende momenten geweest:

In de raadsvergadering van 24-11-2016, waarbij het principebesluit van uittreding is genomen. De wethouder heeft helder aangegeven dat dit in principe budgetneutraal zal verlopen. Zo niet, dan krijgt de Raad als budgetverantwoordelijke de mogelijkheid het principebesluit aan te passen. Echter, door voor 31 december 2016 het besluit van uittreding te communiceren was er geen weg meer terug. Immers er zijn go-no go-momenten in het traject ingebouwd. Statutair is bepaald dat het Algemeen Bestuur van Reestmond bevoegd is de uittreedregeling vast te stellen en deze is na 31 december 2016 opgesteld. Ergo, deze is op 22 december 2017, ruim een week voor de uittreeddatum, nog gewijzigd. Met andere woorden, doordat de Raad geen financiële kaders heeft meegegeven en geen expliciete instemming heeft gegeven op de uittreedsom is de hogere uittreedsom de Raad overkomen. Op 31-7-2017 waarbij het voorlopige uittreedplan en de voorlopige uittreedsom is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Reestmond.

Op 22-12-2017 waarbij het Algemeen Bestuur akkoord is gegaan van een aanpassing van het termijn het vaststellen van de definitieve uittreedsom. Hierbij is het volgende gewijzigd:
Art 2 van de Uittreedregeling GR Reestmond:

Tot 22 december 2017: 6 maanden voorafgaand aan het moment van uittreding stelt het Algemeen Bestuur de definitieve uittredingsplan en uittreedsom vast.

Na 22 december 2017: het uittredingsproces, waaronder het definitief vaststellen van de uittreedsom, dient op 1 januari 2018 afgerond te zijn.

Als gevolg van het opschuiven van de datum van het vaststellen is de definitieve uittreedsom niet voor 1-7-2017 maar op 28-6-2018 definitief geworden. Op basis van de oorspronkelijke afspraken heeft dit een financieel gevolg aangezien de uittreedsom vastgesteld had moeten worden op basis van de jaarrekening 2016. Gelet op de gewijzigde afspraken is uiteindelijk de jaarrekening 2017 de basis geworden voor het bepalen van de hoogte van de uittreedsom, hetgeen de uittreedsom verhoogd heeft van € 635.000 tot € 782.926. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het baseren van de uittreedsom op basis van de jaarrekening 2017 ten tijde van het uittredingsproces en ook nu nog als redelijk wordt gezien. Dit omdat De Wolden ook het gehele jaar 2017 nog deelnemer was in de GR Reestmond.

In maart 2018 is door De Wolden de concept jaarrekening 2017 ontvangen. In de jaarrekening zijn een aantal correcties op het eigen vermogen toegepast die het eigen vermogen hebben verlaagd. Hier is tussen maart en juni 2018 veelvuldig over gesproken tussen De Wolden en Reestmond, maar door het ontbreken van onderhandelingsruimte en het niet meer deel uitmaken van het bestuur van Reestmond is weinig ruimte voor onderhandeling gekregen.

2. Hoe is de gemeenteraad van De Wolden betrokken en geïnformeerd in het proces van uittreding?

De Raad is doorlopend in de periode november 2016 tot december 2017 bijgepraat over de ontwikkelingen rondom de uittreding door zowel de wethouders als de directie van Reestmond. Er zijn verschillende presentaties geweest en essentiële stukken zijn ingebracht. Wel is het opvallend, dat in de meeste gevallen afgezien is van het opstellen van een zienswijze. Overigens heeft de Rekenkamercommissie niet kunnen beschikken over de definitieve zienswijzen die namens De Wolden zijn ingebracht.

Na 1 januari 2018, het moment van uittreding, is de informatievoorziening richting de Raad stilgevallen. De Wolden maakte geen onderdeel meer uit van het Dagelijks en Algemeen Bestuur en zodoende stakte ook de informatievoorziening. Tevens is intern bij De Wolden de projectgroep opgeheven en zijn overleggen stilgevallen. Op ambtelijk niveau is de concept jaarrekening 2017 en daarmee ook nadere duidelijkheid over de verhoogde definitieve uittreedsom in maart 2018 ontvangen. Hier is bestuurlijk en

ambtelijk nog over onderhandeld en het proces van uittreding is in september 2018 afgerond.

3. Hoe zijn bestuur en organisatie vanuit De Wolden betrokken bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 van Reestmond en de daarmee samenhangende hoogte van de uittreedsom?

Het bestuur en de organisatie zijn niet betrokken bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 Reestmond. Het opstellen van de jaarrekening 2017 heeft plaatsgevonden na 1 januari 2018, het moment dat De Wolden was uitgetreden. Hierdoor was De Wolden ook geen lid meer van het Algemeen Bestuur van Reestmond en had daardoor ook geen positie meer. Dat de concept jaarrekening 2017 en daarmee de bijgestelde hoogte van de uittreedsom in maart 2018 gedeeld is op ambtelijk niveau had juridisch gezien niet gehoeven.

In de eerste stukken over de uittreedsom is op basis van de toen bekende financiële cijfers, de jaarrekening 2016, een concept uittreedsom berekent op € 635.000. Dit bedrag is verhoogd met het aandeel van De Wolden in het verlies over 2017 van € 1.178.000, zijnde €147.250,-. Dit brengt de definitieve uittreedsom, inclusief een beperkte verrekening op € 782.926.

De Wolden heeft in maart t/m mei 2018 veel gedaan om onredelijke verrekeningen te corrigeren, maar zag bij de achterblijvende partijen weinig ontvankelijkheid om hiervoor ruimte te bieden.

4. Hoe is de uittreedsom vastgesteld en is deze in overeenstemming met de vastgestelde regeling bepaald?

In artikel 22 lid 7 van de Gemeenschappelijke Regeling is opgenomen dat bij uittreding het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling regels opgesteld over de wijze waarop de uittreding plaatsvindt. Onderdeel van de uittreedregeling is de uittreedsom. Het Algemeen Bestuur heeft een voorlopige uittredingsregeling opgesteld, deze op 13-4-2017 door het Algemeen Bestuur laten vaststellen en deze daarna laten toetsen door het juristenkantoor Vijverberg.

In artikel 4 van de uittreedregeling Gemeenschappelijke Regeling Reestmond is uitgewerkt hoe de uittreedsom moet worden berekend. In het rapport van Vijverberg is een en ander opgemerkt over het vaststellen van de uittreedsom.

Van belang zijn het volgende bij het vaststellen van de uittreedsom:

- de omvang van het eigen vermogen van Reestmond zoals die in de laatste jaarrekening is opgenomen, en
- de frictie- en desintegratiekosten, die direct toe te rekenen zijn aan het uittredingsproces. De afboekingskosten op de voorraad ijzer vallen hier bijvoorbeeld niet onder, aangezien die niet direct aanwijsbaar zijn aan de beslissing om uit te treden.

Wij hebben geconstateerd, dat op initiatief van Reestmond en met goedkeuring van het AB en DB, dat:

- voor de bepaling van de uittreedsom de jaarrekening 2017 in plaats van de jaarrekening 2016 als basis is gehanteerd;
- bij het bepalen van het eigen vermogen diverse correcties op het eigen vermogen zijn aangebracht, zoals het aanbrengen van een bufferreserve, het vrijvallen van de onderhoudsreserve en het afboeken op een ijzervoorraad;
- GR Reestmond tijdens het uittredingstraject relatief veel externe managers/adviseurs in dienst had waardoor de kosten tijdens het uittredingsproces hoog waren. Dit komt ook naar voren in het resultaat over het boekjaar 2017. Het verlies over 2017 bedroeg € 1.178.000; begroot was een resultaat van € 0 terwijl over 2016 een verlies gerealiseerd was van € 332.000. Je kunt stellen, de hoge kosten die gemaakt zijn tijdens de uittreding in strijd zijn met art 4 lid 6. Op 16 oktober 2018 is de Raad door het College geïnformeerd over het negatieve resultaat.
- Het aandeel van De Wolden in de Gemeenschappelijke Regeling bedraagt 12,5%. Dit betekent dat het aandeel in het verlies overeenkomstig is, zijnde € 147.250. Het aandeel in het verlies opgeteld bij de voorlopige uittreedsom van € 635.676 brengt de definitieve uittreedsom op € 782.926.
- Wij verwijzen ook naar pagina 14 en 16 voor het proces 'totstandkoming uittreedsom'.
- De hoogte van de (verwachte) uittreedsom is diverse keren gewijzigd:
 - 21/07/2017: Rapport Vijverberg geeft aan, dat in verband met de vrijval produktielasten de voorlopige uittreedsom verhoogd moet worden van € 451.315 naar € 511.577.
 - 28/09/2017: De Raad wordt door de wethouder geïnformeerd, dat de voorlopige uittreedsom is vastgesteld op € 635.676,-.
 - 21/11/2017: De Raad ontvangt de gewijzigde begroting Reestmond. Hierin is opgenomen, dat de begrote uittreedsom € 850.000 is.
 - 26/04/2018: De organisatie ontvangt van Reestmond de verwachte definitieve uittreedsom, ad € 782.926 op basis van de jaarrekening.

- 02/10/2018: De Raad wordt door de wethouder geïnformeerd, dat de definitieve uittreedsom is vastgesteld op € 782.926,-.

5. Waarom wijkt het gerealiseerde resultaat over 2017 van Reestmond zo fors af van het begrote resultaat over 2017?

- Het gerealiseerde resultaat over 2017 wijkt sterk af van het begrote resultaat, door hogere personeelskosten wsw (€ 392.000), hogere kosten niet-wsw (€ 720.000), hogere kosten dienstverlening/ inhuur derden (€ 177.000), hogere overige bedrijfslasten mn afboeking voorraadverschil ijzer (€ 118.000) en overige verschillen (€ 78.000). Hier staat de hogere omzet van € 392.000 onvoldoende tegenover. Hierdoor bedraagt het verlies over 2017 € 1.178.000.
- Het bestuur van Reestmond heeft besloten het negatieve resultaat over het boekjaar 2017 ten laste van het resultaat te brengen. Vervolgens is dit verrekend met de reserves.

6. Welke rol heeft het juristenkantoor Vijverberg in het proces van uittreding gehad?

- Juristenkantoor Vijverberg heeft het juridische en financiële deel van de uittreding beoordeeld. Hoewel Vijverberg ingehuurd is door GR Reestmond is er een onafhankelijk advies gegeven.
- Vijverberg heeft zich bij haar onderzoek gericht op de rechtmatigheid van de uittreedsom en of het uittredingsplan conform de uitgangspunten van de uittreedregeling is uitgewerkt. Ten aanzien van het laatste aspect is vastgesteld dat de termijnen voor de voorlopige uittreedregeling en uittreedsom niet zijn gehaald. De termijnen voor de definitieve regeling en uittreedsom worden niet aangehaald.
- Daarnaast is geconstateerd, dat de eerste aanzet voor de uittreedsom niet juist is. Deze aanpassing naar boven samen met de verhoging in verband met een bufferreserve hebben de voorlopige uittreedsom verhoogd naar € 635.000.

4. Conclusies en aanbevelingen

Het proces van de uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond is beoordeeld aan de hand van volgende centrale vraagstelling: "Hoe is het proces van uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond verlopen en hoe kan de Raad van De Wolden hiervan leren indien De Wolden in de toekomst opnieuw uit een Gemeenschappelijke Regeling treedt?"

De centrale vraagstelling is gedetailleerd uitgewerkt in hoofdstukken 2, 3, 4 en het feitenrelaas dat als bijlage bij dit rapport is opgenomen. Uit zowel de vele documenten (verslagen, documenten, mails), de gesprekken en de videoverslagen van de Raad komt naar voren dat uittreding uit GR Reestmond een weloverwogen en bewuste keuze is geweest van zowel het College als de Raad. De keuze is voortgekomen uit de invoering van de Participatiewet en het verschil van inzicht met andere gemeenten over de toekomst van Reestmond.

In dit slothoofdstuk volgen gegeven de centrale vraagstelling van dit onderzoek enkele conclusies. Daarnaast zijn enkele aanbevelingen voor raad, college en organisatie opgenomen.

4.1. Conclusies

Conclusie 1: Gedurende het uittredingsproces heeft een zorgvuldige omgang en plaatsing van de medewerkers van Reestmond naar de stichting WIDW voorop gestaan.

Voor de gemeente De Wolden begon met het uittredingsbesluit een uitzonderlijk en complex proces onder aanzienlijke tijdsdruk, waarbij naast het uitreden uit Reestmond vooral aandacht is besteed aan een zorgvuldige overgang van de medewerkers van Reestmond naar de nieuwe stichting.

Veel is gedaan om onrust bij betrokken medewerkers te voorkomen. Vastgesteld wordt dat De Wolden de omgang, de plaatsing goed en zorgvuldig heeft aangepakt en er veel aandacht is geweest voor de communicatie en informatie naar direct betrokkenen.

Conclusie 2: Voor de juridische en de hiervan afgeleide financiële aspecten van het uittredingsproces is in de laatste maanden voor het definitief uitreden van De Wolden (1 januari 2018) beperktere aandacht geweest.

Na het besluit tot uittreding wordt in gezamenlijkheid met Reestmond en de andere deelnemers gewerkt aan de uittredingsregeling. Dit leidt tot een uitgebreide en duidelijk uitgewerkte regeling voor uittreding, die ook extern getoetst is (Vijverberg). Na vaststelling

van de regeling dienen de bepalingen te worden toegepast en op onderdelen nog te worden geïnterpreteerd. Als de datum van 1 januari 2018 dichterbij komt en de druk op het proces toeneemt, leidt dit bij zowel de ambtelijke organisatie als de betrokken bestuurders tot minder scherpheid bij (het verstrijken van) fatale termijnen en de consequenties van voorgestelde besluiten in het AB en DB. Uiteindelijk zijn ten opzichte van de oorspronkelijke bepaling van de definitieve hoogte van de uittreedsom niet vastgesteld voor 1 juli 2017 en ook niet voor de uitgestelde datum van 1 januari 2018. De definitieve uittreedsom is in afwijking van de oorspronkelijke bepalingen van de uittredingsregeling bepaald op basis van de jaarrekening 2017 en daarmee € 147.250 hoger uitgevallen dan wanneer de uittreedsom gebaseerd zou zijn op de jaarrekening 2016.

Conclusie 3: De Wolden heeft geen invloed gehad op de besluitvorming rond het vaststellen van de definitieve hoogte van de uittreedsom

Eerdere fatale termijnen voor het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom zijn niet gehaald. De hoogte van de uittreedsom is in de loop van 2018 vastgesteld nadat De Wolden was uitgetreden. Omdat De Wolden geen onderdeel meer uitmaakte van zowel het DB, als het AB was er geen formele positie meer om invloed uit te oefenen op de besluitvorming van de GR Reestmond. De definitieve hoogte van de uittreedsom is dus zonder betrokkenheid van De Wolden door de achterblijvende deelnemers in de GR vastgesteld.

Conclusie 4: De gemeenteraad van De Wolden is gedurende het uittredingsproces goed geïnformeerd geweest. In mindere mate heeft de raad invulling gegeven aan de kader stellende mogelijkheden.

Gedurende het gehele proces van uittreding is de gemeenteraad geïnformeerd. Dit gaat zowel om "informele" informatiebijeenkomsten als tijdens de raadsvergaderingen, waar de begrotingen en de jaarrekeningen van Reestmond zijn besproken. Door de raad is het enkele besluit genomen tot uittreding van de GR Reestmond. Met de door het college voorgestelde kaders, en de door de portefeuillehouder gedane toezeggingen, is er voor de raad bij het uittredingsbesluit en ook nadien geen aanleiding om aanvullende kaders vast te stellen voor de uitvoering van het uittredingsproces, danwel een formeel moment te kiezen om akkoord te gaan met de definitieve uittreedsom ruim vooraf het moment van uittreding. De verantwoordelijk portefeuillehouders hebben daarmee verder de bestuurlijke vrijheid en verantwoordelijkheid gehad om in samenspraak met de andere deelnemers in de GR de uittreding uit Reestmond vorm te geven.

4.2. Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Overweeg als raad in gelijke en voorkomende gevallen meer te sturen, door kaderstellend de belangrijke uitgangspunten t.a.v. verloop en uitkomst van het (uittredings)proces vast te stellen.

De raad heeft vanuit de kaderstellende rol en bevoegdheid de mogelijkheid om de grenzen aan te geven waarbinnen het college zijn bestuurlijke bevoegdheden kan uitoefenen. Bij de uittreding van Reestmond zijn geen aanvullende kaders door de raad vastgesteld t.a.v. bijvoorbeeld de definitie van een budgetneutrale uittreding en de te hanteren termijnen. Door als raad bij vergelijkbare besluiten van een vergelijkbare impact meer invulling te geven aan voor de raad belangrijke uitgangspunten voor het vervolgproces, kan de raad ook adequater sturen op uitkomsten en het verloop van het proces. De raad zal geïnformeerd dienen te worden als uitkomsten anders zijn of niet worden gehaald en wat hiervan de gevolgen zijn.

Aanbeveling 2: Borg in voorkomende en gelijke gevallen als uittredende deelnemer van de GR de positie en mogelijkheden om invloed over besluitvorming te behouden aangaande onderwerpen die van belang zijn voor de eigen gemeente.

In het geval van het uittreden uit de GR Reestmond is de hoogte van de uittreedsom na 1 januari 2018 vastgesteld zonder betrokkenheid en instemming door bestuurlijke vertegenwoordigers van De Wolden in AB en DB. Zonder dat gesteld kan worden dat de uittreedsom dan geringer van omvang was geweest, was het gewenst om zowel ambtelijke als bestuurlijke betrokkenheid te behouden bij de voorbereidingen en de definitieve besluitvorming over de hoogte van de uittreedsom. In vergelijkbare gevallen van uittreden uit een GR zullen goede afspraken gemaakt dienen te worden over het behoud van mogelijkheden om ambtelijk en bestuurlijk betrokken te zijn bij alle relevante besluitvorming, die van invloed is op de eigen gemeente.

Aanbeveling 3: Overweeg als gemeentelijk organisatie meer via de principes van projectmatig werken te werken

Met het besluit tot uittreding is een projectgroep en stuurgroep ingesteld om de uittreding invulling te geven en de medewerkers van Reestmond soepel te laten overgaan naar de nieuwe situatie. De projectgroep en stuurgroep hebben praktisch en flexibel gefunctioneerd, waardoor snel ingespeeld is kunnen worden op hetgeen noodzakelijk was. Echter, er is geen projectplan en geen planning gemaakt. Ook zijn er geen verslagen, of besluitenlijsten gemaakt van overleggen van de projectgroep en de stuurgroep. Door meer te werken via de principes van projectmatig werken kan beter worden gestuurd op de resultaten van het project als geheel. Projectmatig werken ondersteunt ook het bewaken van fatale termijnen, als bijvoorbeeld voor het bepalen van de hoogte van de uittreedsom.

5 Bestuurlijke reactie

Hieronder hebben wij de bestuurlijke reactie van het college opgenomen. Onze reactie vindt u daarna in het nawoord.

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 29 april 2019 de volgende bestuurlijke reactie geschreven:

Geachte leden,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van het aan ons aangeboden rapport 'Evaluatie uittreding Gemeenschappelijke Regeling Reestmond 2016-2018'. Aan het College van burgemeester en wethouders wordt gevraagd om een bestuurlijke reactie.

Het rapport geeft een getrouwe weergave van het proces van uittreding en de diverse stappen die in dit proces zijn genomen. Het College hecht eraan te constateren dat een proces als door u omschreven in de bestaansgeschiedenis van de gemeente De Wolden niet eerder is doorlopen.

Met betrekking tot uw conclusies en aanbevelingen zoals in het conceptrapport verwoord willen wij puntsgewijs reageren.

Conclusie 1: Gedurende het uittredingsproces heeft een zorgvuldige omgang en plaatsing van de medewerkers van Reestmond naar de stichting WIDW voorop gestaan.

College: Wij delen deze conclusie volledig. Voor ons is het belangrijk geweest om de positie van onze WSW medewerkers goed te borgen en daardoor onrust binnen deze groep te voorkomen. We hebben hierin geïnvesteerd door persoonlijke contacten met onze WSW medewerkers aan te gaan. Ook collegeleden hebben diverse malen groepsbijeenkomsten bijgewoond.

Conclusie 2: Voor de juridische en de hiervan afgeleide financiële aspecten van het uittredingsproces is in de laatste maanden voor het definitief uittreden van De Wolden (1 januari 2018) beperktere aandacht geweest.

College: Deze conclusie delen wij niet. Zowel vanuit de bestuurlijk vertegenwoordigers in het algemeen bestuur als vanuit de ambtelijke medewerkers is ook in deze periode voldoende aandacht geweest voor de juridische en financiële aspecten van de uittreding. De feitelijke overdracht van medewerkers en

gereedschappen evenals het vormgeven van het opzetten van de Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden heeft in deze periode plaatsgevonden. De gebruikelijke informatievoorziening van Reestmond in de vorm van MARAPS is ondanks verzoeken hiertoe uitgebleven. In het najaar 2017 werden we verrast met een herziene begroting 2017 Reestmond waarin een forse greep in de reserves werd gedaan. Zowel bestuurlijk als ambtelijk is zeer kritisch gereageerd tegen deze ongebruikelijke stap. Deze herziene begroting is in het najaar 2017 door de directeur van Reestmond ingetrokken onder het aanbieden van excuses aan zowel bestuur als betrokken ambtenaren.

Verder staat in conclusie 2 een passage over de gehanteerde termijnen. Er wordt gesteld dat door het niet handhaven van termijnen zoals die zijn genoemd in artikel 2 uittredingsplan (= is 8 maand en 6 maand termijn voor de vaststelling van een voorlopig en definitief uittredingsplan) de uittredesom C 147.250 (bijdrage in nadelig resultaat 2017) hoger is geworden dan wanneer de termijnen wel waren gevolgd. Uitgaande van artikel 2 is dit juist. Dit doet echter afbreuk aan artikel 5 van het uittredingsplan. In artikel 5 is namelijk bepaald dat de raming en de berekening van de uittredesom wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die gelden op de datum van de daadwerkelijke uittreding. Op basis van artikel 5 zal Reestmond De Wolden confronteren met de gemaakte kosten. Conclusie is dat via een aanvullende afrekening op de peildatum 1-1-2018 die € 147.250 door De Wolden moet worden voldaan. Het zijn de kosten die Reestmond heeft gemaakt tot de datum van uittreding.

Conclusie 3: De Wolden heeft geen invloed gehad op de besluitvorming rond het vaststellen van de definitieve hoogte van de uittredesom.

College: Tijdens het proces heeft De Wolden invloed gehad op de wijze van berekenen van de voorlopige uittredesom op basis van de jaarrekening 2016. De definitieve besluitvorming m.b.t. de vaststelling van de uittredesom vond plaats in 2018. Op dat moment was De Wolden bestuurlijk niet meer vertegenwoordigd bij het vaststellen van de jaarrekening 2017 en de hieruit te destilleren uittredesom. Wij delen deze conclusie daarom deels en zullen maatregelen nemen in toekomstige vergelijkbare processen waarbij na de bestuurlijke overdracht, door het latende bestuur naderhand besluiten worden genomen met effecten op de bestuurlijke overdracht.

Conclusie 4: De gemeenteraad van De Wolden is gedurende het uittredingsproces goed geïnformeerd geweest. In mindere mate heeft de raad invulling gegeven aan de kaderstellende mogelijkheden.

College: Vanuit haar actieve informatieplicht heeft het College de gemeenteraad zo volledig mogelijk proberen te informeren. Dit heeft vorm gekregen in informatieve raadsavonden, beantwoording van vragen en door het aanbieden van raadsadviezen. Wij delen dit deel van uw conclusie. Het College herkent zich echter niet in enig onvoldoende kaderstelling door de raad. De raad heeft in de beleving van het College met bovengemiddelde belangstelling het proces en de te maken keuzes binnen dit proces gevolgd. Door de gestelde vragen en het debat in de raad leeft binnen het College de beleving voldoende kaders te hebben meegekregen.

Aanbeveling 1: Overweeg als raad in gelijke en voorkomende gevallen meer te sturen, door kader stellend de belangrijke uitgangspunten t.a.v. verloop en uitkomst van het (uittreding)proces vast te stellen.

College: Wij begrijpen deze wens maar zien ook een zekere onmogelijkheid in de uitvoering hiervan. Immers het verloop en de uitkomsten van dergelijke complexe processen laten zich moeilijk voorspellen. Kaderstelling zal dan algemeen van aard zijn waarbij communicatie essentieel zal zijn op momenten dat de raad haar invloed kan uitoefenen.

Aanbeveling 2: Borg in voorkomende en gelijke gevallen als uittredende deelnemer van de GR de positie en mogelijkheden om invloed over besluitvorming te behouden aangaande onderwerpen die van belang zijn voor de eigen gemeente

College: zie onze beantwoording bij conclusie 3

Aanbeveling 3: Overweeg als gemeentelijk organisatie meer via de principes van projectmatig werken te werken

College: Op basis van eerdere doorlopen soortgelijke processen binnen de uitvoering van de WSW is een projectplan opgesteld. Dit projectplan is de basis geweest voor het gehele uittredingsproces. Het proces is uitgevoerd aan de hand van de beginselen van het projectmatig werken. Er is gewerkt met een stuurgroep, projectgroep een aantal werkgroepen. De besluiten vanuit de stuurgroep werden gedeeld in de projectgroep en opgenomen in de uitvoeringsmatrix. Vervolgens gingen diverse

werkgroepen aan de slag met de voorliggende vraagstukken vanuit hun expertise. De voortgang werd in de matrix bijgehouden. Terugkijkend op dit gehele proces vertrouwen wij erop de juiste keuzes te hebben gemaakt in het belang van de WSW medewerkers die van Reestmond zijn overgegaan naar de Stichting WIDW en in het belang van de gemeente De Wolden. De door de Raad aangegeven immateriële en materiele kaders zijn voor ons leidend geweest in het proces.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van De Wolden

6 Nawoord

De rekenkamercommissie heeft kennis genomen van de reactie van het College van burgemeester en wethouders van 29 april 2019. Met deze bestuurlijke reactie is het onderzoek evaluatie uittreding Gemeenschappelijke Regeling Reestmond 2016-2018 afgerond.

De inhoud van de brief van het College geeft aanleiding tot de volgende reactie van de rekenkamercommissie.

Wij stellen met tevredenheid vast dat conclusies 1 en 3 door het college worden onderschreven.

Met betrekking tot conclusie 2 merken wij op dat op basis van de onderzochte feiten niet is geconcludeerd dat *er onvoldoende* aandacht is geweest, maar dat *er beperktere* aandacht was voor de juridische en de hiervan afgeleide financiële aspecten van het uittredingsproces. Wij hechten aan deze nuancering gelet op de dynamiek van het uittredingsproces en de inzet die dit heeft gevraagd van betrokkenen in de laatste periode voorafgaand aan het feitelijk uittreden per 1 januari 2018.

Met betrekking tot het moment van het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom geldt dat hiervoor artikel 2 van de uitreedregeling bepalend is. De bepalingen in artikel 5 (peildatum) leiden niet tot de (juridische) conclusie dat de jaarrekening 2017 bepalend diende te zijn voor de hoogte van de uittreedsom. In artikel 5 is geregeld dat feiten en omstandigheden die bekend zijn tot het moment van uittreden (1 januari 2018) meegenomen dienen te worden bij het bepalen van de uittreedsom. De jaarrekening 2017 wordt pas ruim later na 1 januari 2018 vastgesteld. Nogmaals hechten wij eraan op te merken dat dit de juridische uitleg van de uitreedregeling is. De rekenkamercommissie begrijpt dat er gegeven de omstandigheden feitelijk anders is gehandeld. De Wolden was immers nog het volle boekjaar 2017 deelnemer van de GR. Het baseren van de uittreedsom op basis van de jaarrekening 2017 was daarmee logisch en deed het meest recht aan de feitelijke situatie.

Met betrekking tot conclusie 4 en aanbeveling 1 stellen wij met het college vast dat de raad nauw betrokken en goed geïnformeerd is geweest gedurende het gehele proces van uittreding. De gesprekken tussen college en raad zijn richtinggevend geweest voor het verloop en de uitkomsten van het uittredingsproces. Derhalve hebben wij ook niet geconcludeerd dat *er onvoldoende* invulling, maar dat *in mindere mate* invulling is gegeven aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad. Het gaat ons in deze om de zelfstandige bevoegdheid van de gemeenteraad om kaders te formuleren, welke meer expliciete invulling hadden kunnen krijgen voorafgaand en tijdens het proces. Als kaderstelling kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de concrete wijze van een budget neutrale uittreding. Onze aanbeveling is erop gericht om in voorkomende gevallen als raad nadrukkelijk te overwegen welke (expliciete) kaders de raad het college wil meegeven.

De reactie van het college op aanbevelingen 2 en 3 hebben wij voor kennisgeving aangenomen en leiden niet tot een aanvullende reactie vanuit de rekenkamercommissie.

Afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
DB	Dagelijks Bestuur
DW	Gemeente De Wolden
GR	Gemeenschappelijke Regeling
RM	Reestmond
Wgr	Wet gemeenschappelijke regeling

Geïnterviewden

De onderzoekers hebben tijdens het onderzoek gesproken of contacten gelegd met:

Dhr. Roger de Groot, burgemeester De Wolden

Mw. Mirjam Pauwels-Pauw, wethouder De Wolden

Dhr. Nanne Kramer, Gemeentesecretaris / algemeen directeur De Wolden Hoogeveen

Dhr. B. Jansen, adviseur beleid en ontwikkeling SWO De Wolden Hoogeveen

Dhr. M. Bakker, financieel adviseur SWO De Wolden Hoogeveen

Dhr. A. van den Berg, juridisch adviseur SWO De Wolden Hoogeveen

Bijlage 1 Feitenrelaas

Het feitenrelaas bevat in chronologische volgorde een overzicht van gebeurtenissen die ontleend zijn aan formele stukken van de Raad, het College, Het Algemeen en Dagelijks Bestuur van Reestmond, ambtelijke notities en mails.

Chronologisch overzicht van de aangeleverde stukken:

Datum	Onderwerp	Van	Aan	Kernpunten
9-2-15	Hoofdpunten participatiewet die 1 jan 2015 van kracht is geworden. Instroom in de Wsw is beëindigd.			De Wolden wil meer kijken naar samenwerking met Hoogeveen omdat ze in een ander werkgebied zit dan de andere gemeenten uit RM
28-10-15	Herziene begroting 2016 van Reestmond.	Reestmond	gemeenteraden	Bijdragen van gemeenten wordt verlaagd van 1,86mln naar € 1,2mln (naast rijksbijdrage 13,5mln). Dit loopt op voor 2017 tm 2019 naar resp 1,6mln, 1,9mln en 2,3mln.
16-3-2016	Overleg DB en AB samen. Besluit om reserve/voorz groot onderhoud RM te laten vrijvallen en toe te voegen aan algemene reserve			Voorz/reserve groot onderhoud van € 2mln valt vrij omdat door geen instroom meer van wsw-ers minder behoefte aan panden en onderhoud. Deze worden dan ook verkocht.
31-3-2016	Informatiestuk van wethouder aan Raad tav ontwikkelingen rond dienstverband Wsw-ers en deelname aan RM.	College	Raad	Informatieavond over omzetting van tijdelijke in vaste dienstverbanden Wsw-ers. eindigt met aangenomen motie om uittreding nader te onderzoeken
30-6-16	Instemming begroting 2017 en	B&W Wolden	Raad	Bijdrage gemeenten over 2017 is 13,4mln en loopt tot 2020 langzaam terug. Voor De Wolden is het 1,35mln voor 2017

	meerjarenbegroting en jaarrekening 2015			en 1,2mln in 2020.
30-9-16	Rapport: "Onderzoek Alternatieven voor de uitvoering van de Wsw van De Wolden bij de GR Reestmond"	Kantoor Langedijk	College Wolden	Analyse met scenario's 'wat uittreding uit RM voor gemeente betekent'
13-10-16	Voorstel B&W mbt onderzoeksresultaten verkenning rol en positie binnen de GR Reestmond ter uitvoering raadsnotie 31mrt16.	B&W	Raad op 17nov en 15dec2016	Door ambt.adviseur/college. Betreft voorgesteld besluit: resultaten onderzoek Langedijk, principebesluit nemen uittreding RM per 1-1-18; Na besluit tot uittreden een sturen projectgroep belast met ontvlechting inrichten; voor 1-4-17 door het college een keuze laten maken tussen de verschillende scenario's tot ontvlechting.
16-10-16	Opzoek naar nieuwe accountant voor RM	Breed overleg (BO)		In rondvraag vergadering van 6-10-16 vermeldt directeur RM dat RM op zoek gaat naar nieuwe accountant omdat accountant MHT aangeeft nog maar 1 klant heeft in SW-branche en dat dat te weinig is voor behoud van specifieke kennis
27-10-16	Presentatie en rapport Langedijk naar alternatieven voor uittreding uit RM	Langedijk	Raad	Presentatie van uitkomsten scenario's uit rapport Langedijk en advies aan Raad
8-11-16	Presentatie RM en De Wolden en Memo stand van zaken strategische koers RM (van AB	College en RM	Raad	Presentatie over Wsw gevolgen voor medewerkers bij RM nav besluit uit te treden. Memo over toekomst strategie RM en rapport groen/grijs

	aan Raden).			
1-11-2016	Voorstel + motivatie voor uittreding uit Reestmond	College	B&W en daarna Raad	Voorstel en motivatie uit te treden. B&W-vergadering op 1nov en de Raad op 24nov en 15dec
24-11-16	Voorstel aan Raad incl rapport Langedijk	College	Raad	Voorstel om uit te treden RM obv raadsmotie 31mrt2016 incl rapport Langedijk. Besluit tot uittreding per 1-1-18 en bestuur RM voor 31-12-16 schriftelijk hierover informeren
24-11-16	Besluit uittreding uit GR Reestmond door Raad		Raad	Raad besluit tot uittreding
1-12-16	De Wolden informeert bestuur van RM dat zij uittreden.	ambtelijk	Algemeen Bestuur RM	
13-2-17	Diverse stukken mbt uittreding uit GR Reestmond incl aantal kritische opmerkingen over uittreedomment en vaststelling uittreedsom	College	B&W	Behandeling concept uittreedregeling, projectplan, personele capaciteit De Wolden en randvoorwaarden en uitgangspunten uittreding. Mn van belang ivm kanttekening termijnen uittreding en volmacht van AB geven aan DB-lid
23-3-17	Voorstel vanuit RM voor het projectplan uittreding uit RM			Vaststelling uittreedregeling door DB van RM In rekening brengen van extra personele kst RM bij DW agv uittreding Overdragen taken en bevoegdheden aan RM
13-4-17	AB-R stemt in met uittredingsregeling	AB		AB-Reestmond stemt in met uittredingsregeling obv voorgenomen besluit DB-R en zienswijzen raden en B&W deelnemende gemeenten
20-04-17	Procesinformatie over het uittreden uit GR RM	College	GR de Wolden	In nov 2016 heeft Raad besloten per 1-1-18 uit GR RM te treden. Dit memo geeft de actuele standen van zaken over het proces van uittreden. Intern is projectleider

				aangetrokken om proces in goede banen te leiden
23-5-17	Mail: betreft opmerkingen van ambtenaar inzake het Vijverbergrapport.	ambtenaar	projectleider DW	Reactie op: *vaststelling EV obv jaarrek 2016 *onduidelijkheid waarde van het onroerend goed *Nadere opmerkingen over vergadering 24nov16. Hierin is gesteld dat het budgetneutraal zal plaatsvinden.
13-6-17	Mail mbt financiële aandachtspunten onderhandeling uittreding uit Reestmond	ambtenaar	ambtenaar	Diverse vragen en opmerkingen mbt specifieke posten. Vraag is wat hier mee is gebeurd in de vaststelling van de definitieve uittreedsom
20-6-17	Mail: betreft inhoudelijke reactie op postniveau op de hoogte van de uittreedsom	College	Leden van DB van RM	Inhoudelijke vragen cq opmerkingen op de posten reserve groot onderhoud, waardering onr.goed, afschrijvingen groen en vervreemding groen.
Juli 2017	Kennisdocument inzake randvoorwaarden en uitgangspunten,mbt uittreding De Wolden	Reestmond		Kennisdocument bij besluitnemingsstuk van 31-7-2017
21-7-17	Onafhankelijke toets uittredingsplan en voorlopige uittreedsom incl later genoemde jurisprudentie	Vijverberg Juristen	AB-R	De voorlopige uittreedsom was foutief berekend en moet zijn €511.517 onder voorbehoud jaarrek'17. Deadline formele vaststelling uittredingsplan door AB niet gehaald. Ondervangen door besluit 15-6-2017, maar nog te bekrachtigen door AB

31-7-17	Besluit instemming voorlopig uittredings-plan en voorlopige uittreedsom	AB-R		Besluit van AB in te stemmen met voorlopig uittredings-plan en uittreedsom incl rapport onafhankelijke toets door Vijverberg
12-9-17	Besluit instemming AB voorlopig uittreedplan en voorlopige uittreedsom	AB 31-7-17		Op basis van voorlopig besluit DB(15-7-17) en rapport financieel onafhankelijke 21-7-17. Getekend plv voorzitter AB RM
12-9-17	Voorlopige uittreedregeling	AB 31-7-2017		Bijlage 1 bij vergadering AB van 31-7-2017
12-9-17	Voorstel aan B&W mbt stukken 28/9/17		B&W	Zie 28/9/17
21-9-17	Informatie avond voor de gemeenteraad De Wolden			Over de uittreding incl financiën. Presentatie laat over 2018-2022 positieve resultaten zien. Door projectleider DW. Voorlopige uittreedsom (te betalen) € 635.676
28-9-17	Voorstel aan GR-W mbt voorlopig uittredingsplan en voorlopige uittreedsom en verzoek om geen zienswijze in te dienen	College	GR-W	Voorstel incl C4: -uittredingsregeling -kennisdoc., randvoor-waarden,uitgangspunten uittreding -besluit AB-R instemming voorl.uittreedplan en voorl.uittreedsom van € 635.676 -uittredingsplan De Wolden
28-9-17	Besluitdocument van GR-W dat zij neemt kennis van door B&W ingediende stukken en geen zienswijze	B&W	Raad	GR-W neemt kennis van het door AB-R vastgestelde concept-uittredingsplan en voorlopige uittreedsom en dient geen zienswijze in op de stukken

	indient			
3-10-17	Besluit B&W De Wolden tot oprichting Stichting voor werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden			Gericht op Wsw werknemers Reestmond ivm uitvoering participatiewet per 1-1-18.
12-10-17	Herziene begroting 2018-2021	RM	College	Herziene begroting 2018 ev agv uittreden. Wolden betaald over 2018-2021 resp 223k,216k,212k,199k. Andere gemeenten ontvangen dividend van ca 60k per jaar terwijl dat daarvoor niet mogelijk was
16-10-17	Mail van financieel ambtenaar aan adv.ambtenaar en projectleider mbt aangepaste begroting 2018 en mogelijke invloed op uittreedsom	Financieel ambtenaar	Jur. ambtenaar en projectleider	Aantal vragen en opmerkingen mbt de hoogte van de uittreedsom agv aanpassingen begroting 2018 RM. Uittreedsom zou naar € 850.000 gaan
23-10-17	Aanpassing GR per 1-1-18	Reestmond	College	Door uittreden DW is stemverhouding veranderd in de GR + mogelijkheid creëren voor inkoop door DW
25-10-17	Opstellen concept samenwerkingsovereenkomst tussen 'stichting werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden' en Reestmond voor 2018 tm 2022.	directeur St.werkgelegenheid DW) en directeur RM		Per 1 jan 2018 wil St De Wolden een deel vd uitvoering vd taken ihkv wsw overdragen aan RM. Salarisadmin, inkoop werkplekken, mandatering wg-schap. Geen afspraken over prijzen.
6-11-17/ 23-10-2017	Oplegger tbv colleges incl herziene begroting	Reestmond	Colleges	Herziene begroting na uittreding De Wolden

	2018 en mj-begroting 2019-2022 RM			
15-11-17	In kennis stellen van de raad over de herziene begroting 2018 RM agv uittreding DW	College	Raad	Stukken bevat details over de afwikkeling vd uittreedsom vanuit de ogen van college/ ambtenaren DW
15-11-17	Besluit GR van DW na aanpassing stuk 8nov2017		GR van DW	De raad besluit een zienswijze te geven op de herziene begroting 2018 en de mj begroting van RM gericht op: a.het in de begroting benoemde totaalbedrag van de uittreedsom; b.de verrekening van het jaarrekeningresultaat 2017 met de algemene reserve En geen zienswijze te geven op gewijzigde tekst van de GR RM
15-11-17	Definitief vaststellen van het uittreedplan door AB			
21-11-17	Raadsvoorstel gewijzigde begroting 2018 RM def			N.a.v. besluit 15nov2017. Uittreedsom wordt ineens 850k ipv 635k zoals genoemd in het uittredingsplan
22-12-17	Besluitvormingsstuk om akkoord te gaan met niet halen van termijnen	RM	AB	De termijnen om def. Uittreedregeling incl uittreedsom zijn door zorgvuldigheid niet gehaald. Betaling uittreedsom in termijnen. Aanpassing art 2 lid 3 en 4 uittredingsregeling
24-1-18	Samenwerkingsovereenkomst detachering sociale werkvoorziening tussen St werkgelegenheidsinitiatieven en			Datum op voorstel is 1-2-2018.

	samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen			
13-3-18	Overleg RvT SWDW incl behandeling begroting (incl kosten RM)			Burgermeester DW wordt voorzitter RvT Stichting Werkgelegenheidsinitiatie-ven De Wolden
3-4-18	Concept Jaarrekening en jaarverslag 2017 van Reestmond			Concept jaarverslag en jaarrekening van Reestmond
26-4-18	Voorlopige vaststelling jaarrekening 2017	Directeur RM	Ambtenaar	Uittreding per 24nov16. Op 13-4-17 is uittreedregeling door AB vastgesteld. Daarna uittredingsplan opgesteld, dat incl uittreedsom voorlopig is vastgesteld op 31-7-17 door DB en na consultatie raden op 15nov17 definitief vastgesteld door AB. Uit art 5 lid1 vd regeling blijkt dat def uittreedsom bepaald wordt obv omstandigheden 1jan18. Hierdoor wordt voorlopige uittreedsom verhoogd van € 635.676 naar € 782.926. Zodra jaarrek 2017 door AB is vastgesteld is de uittreedsom definitief.
17-5-18	Reactie van directeur RM op reactie door ambtenaar op brief jaarstukken (incl jaarstukken)	ambtenaar	Directeur RM	Uitleg directeur RM op vragen van ambtenaar op de brief en stukken jaarrekening 2017 Reestmond
26-6-18	Accountantsverklaring bij jaarrekening 2017 van nw accountant incl getekende jaarrek2017			Nieuwe accountant geeft accountantsverklaring af bij jaarrek 2017 dd 26-6-18.
26-6-18	Accountantsverslag	Accountant		Accountantsverslag inclusief toelichting op bepaalde

	bij jaarrekening 2017 RM	t		balansposten
28-6-18	AB Reestmond stelt jaarrekening 2017 vast			Herleid uit voorstel voor B&W Wolden van 16-10-18
2-7-18	AB stelt definitieve uittreedsom vast.	AB	College	Uittreedsom definitief vastgesteld op € 782.926 en betaling in termijnen
7-8-18	Reactie op aanvullende vragen van ambtenaar op brief 2-7-18 vaststelling def uittreedsom	Directeur RM	ambtenaar	Reactie op verschillende vragen vanuit de Wolden op omvang definitieve uittreedsom (obv jaarrekening 2017)
16-10-18	Voorstel aan B&W inzake stukken 29/11 definitieve jaarrekening 2017 RM. Betreft kennisname vd stukken		B&W	Zie 29/11/18. Resultaat 2017 RM valt €1178.000 negatiever uit dan begroting 2017. Oorzaak is personeelskst, inhuur derden, afboeken voorraad en overig. Hierdoor uittreedsom €147250 hoger dan voorlopige. Hiervan is €58240 verwerkt in jaarrekening 2017 De Wolden en €89010 in bestuursrapportage 2018
29-11-18	Raadvoorstel mbt kennisname van de jaarstukken 2017 Reestmond	College	Raad	Ter kennisname van : -Jaarstukken Reestm.'17 -Acc.verslag 28/6 -reactie directeur RM op vragen 17/5 en 7/8 -besluit def.vaststelling uittreedsom 2/7/18

29-11-18	Motie Christen Unie om rekenkameronderzoek in te stellen ivm onduidelijkheid opbouw extra bedragen van de uittreedsom. Dit ivm afleggen verantwoording aan bewoners			Bij de behandeling van de jaarstukken RM2017 leidt jaarrekening en jaarstukken 2017 tot onduidelijkheden (ook mbt uittreedsom) en de beantwoording van de vragen de twijfel over de uittreedsom niet wegnam. Verzoek van CU om Rekenkamer een onderzoek naar de juistheid van het uittredingsproces en de definitieve uittreedsom te laten doen
----------	---	--	--	---

AB-R	Algemeen Bestuur van Reestmond
B & W	Burgemeester & Wethouders
DB-R	Dagelijks Bestuur van Reestmond
GR-W	Gemeenteraad De Wolden
Directeur RM	Algemeen directeur binnen Algemeen Bestuur GR Reestmond

Bijlage 2 De uittreedregeling

REESTMOND

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Reestmond Op voorstel van het Dagelijks Bestuur,

Besluit ingevolge artikel 22 lid 7 van de gemeenschappelijke regeling tot vaststelling van:

UITTREDINGSREGELING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING REESTMOND

Artikel 1 Aanvang uittredingsprocedure

1. Een college en raad zenden hun besluiten tot uittreding aan het Algemeen Bestuur. De procedure voor uittreding vangt aan op de dag nadat het Algemeen Bestuur de besluiten heeft ontvangen.
2. Ter voorbereiding op de besluitvorming van het Algemeen Bestuur, Inventariseert het Dagelijks Bestuur met inachtneming van het bepaalde in deze regeling de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding en legt deze vast in een concept-uittredingsplan.
3. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.

Artikel 2 Procedure voor vaststelling uittredingsplan

1. Het uittredingsplan bepaalt met inachtneming van het bepaalde in deze regeling de systematiek voor de berekening van de financiële gevolgen van de uittreding te betalen door de uittredende gemeente.
2. Het uittredingsplan bevat een voorlopige berekening van de financiële gevolgen van de uittreding, te betalen door de uittredende gemeente, hierna te noemen: de voorlopige uittreedsom.
3. Ten minste 8 maanden voorafgaand aan het moment van uittreding, stelt het Algemeen Bestuur het voorlopige uittredingsplan en de voorlopige uittreedsom vast. Het Algemeen Bestuur baseert de berekening van de voorlopige uittreedsom op de systematiek als bedoeld in lid 1 en op de jaarrekening van het meest recent verstreken boekjaar.
4. Uiterlijk 6 maanden voorafgaand aan het moment van uittreding, stelt het Algemeen Bestuur het definitieve uittredingsplan en de definitieve uittreedsom vast. Het Algemeen Bestuur baseert de berekening van de definitieve uittreedsom op de systematiek als bedoeld in lid 1 en op de jaarrekening van het meest recent verstreken begrotingsjaar.

Artikel 3 Onafhankelijk externe deskundige

1. Ter voorbereiding op de besluitvorming van het Algemeen Bestuur, stelt het Dagelijks Bestuur een projectgroep samen die onder leiding van een onafhankelijke externe deskundige het concept-uittredingsplan voorbereid.
2. Het Dagelijks Bestuur geeft een onafhankelijke externe financieel deskundige opdracht om het door de projectgroep voorbereide concept-uittredingsplan te toetsen, nadat voor de opdracht instemming is verkregen van de uittredende gemeente.
3. De kosten voor het inschakelen van een onafhankelijke externe financieel deskundige zijn voor rekening van de uittredende gemeente.

REESTMOND

4. Het tarief van de onafhankelijke externe financieel deskundige dient in overeenstemming te zijn met hetgeen voor dit soort werkzaamheden in de desbetreffende adviesbranche gebruikelijk is.

Artikel 4 Uittreedsom

1. De voorlopige respectievelijk definitieve uittreedsom bestaat uitsluitend uit een vergoeding ter compensatie van de directe kosten van uittreding (frictiekosten en desintegratiekosten), verminderd met het aandeel van de uittredende gemeente in het eigen vermogen minus de bestemmingsreserves van de gemeenschappelijke regeling Reestmond op de datum van uittreding.
2. De frictiekosten en desintegratiekosten worden berekend op basis van de principes . van goed koopmanschap en de principes van accounting.
 - a. Onder frictiekosten wordt verstaan alle incidentele kosten te maken door het openbaar lichaam die het directe gevolg van de beslissing tot uittreding van een gemeente, zoals inhuur externe deskundigen, een accountant en een advocaat.
 - b. Onder desintegratiekosten wordt verstaan kosten te maken door en de schade voor het openbaar lichaam die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen, ontstaan als direct gevolg van de uittreding.
- c. Het bepaalde In het tweede lid onder b is van overeenkomstige toepassing op kosten te dragen door de gemeenschappelijke regeling Reestmond die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen, ontstaan binnen een periode van 5 jaar vanaf het moment van uittreding als direct gevolg van de uittreding. Voor de periode van 5 jaar is aansluiting gezocht bij de termijn van de begrotingssystematiek.
3. De gemeenschappelijke regeling Reestmond brengt alle frictiekosten en desintegratiekosten in rekening bij de uittredende gemeente. De uittredende gemeente is verplicht tot betaling van de definitieve uittreedsom.
4. Kosten die de uittredende gemeente maakt ter voorbereiding op of als gevolg van de beslissing tot uittreding komen voor rekening van de uittredende gemeente .
5. De waarde van de personeelsformatie die de uittredende gemeente als gevolg van de uittreding eventueel overneemt van de gemeenschappelijke regeling Reestmond wordt gekapitaliseerd en in mindering gebracht op de uitreedsom.
5. De gemeenschappelijke regeling Reestmond is gehouden redelijkerwijs al het mogelijke te doen om de uittredingskosten zo laag mogelijk te houden. Het voorgaande hoeft niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het Algemeen Bestuur van het besluit tot uittreding.
7. De gemeenschappelijke regeling Reestmond en de uittredende gemeente zijn gehouden om in het kader van de bepaling van de inhoud van het uittredingsplan alle relevante Informatie over en weer te verstrekken.

Artikel 5 Peildatum

1. De raming en berekening van de kosten voor uittreding wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend zijn tot aan het moment van de daadwerkelijke uittreding.
2. Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich zullen voordoen of opkomen na het moment van de daadwerkelijke uittreding kunnen niet worden betrokken bij de bepaling van de

¹ zie ABRvS 15 april 2015, zaaknr. 201404322/1/A2

REESTMOND

hoogte van de uittreedsom.

3. Feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan na het moment van daadwerkelijke uittreding kunnen niet leiden tot wijziging van de hoogte van de uittreedsom, tenzij de uittredende gemeente danwel het Algemeen Bestuur kan aantonen dat de hoogte van de uittreedsom anders zou zijn bepaald indien:
 - a. De wederpartij onjuiste Inlichtingen heeft verstrekt waarvan deze diende aan te nemen dat de hoogte van de uittreedsom anders zou luiden indien deze onjuiste inlichtingen niet zouden zijn verstrekt;
 - b. De wederpartij inlichtingen die hem op het moment van het bepalen van de uittreedsom bekend waren niet heeft verstrekt terwijl de wederpartij redelijkerwijs had moeten aannemen dat deze inlichtingen van invloed zouden kunnen zijn op de bepaling van de hoogte van de uittreedsom.

Artikel 6 Consultatie gemeenteraad/ ondernemingsraad

1. De leden van het Algemeen Bestuur kunnen het uittredingsplan op de voor hen gebruikelijke wijze voor consultatie toezenden aan de gemeenteraad.
2. De Ondernemingsraad van Reestmond wordt in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de personele en organisatorische gevolgen die voortvloeien uit het uittredingsplan, conform de bepalingen in de Wet op de Ondernemingsraden.

Artikel 7 Betaling uittreedsom

Bij de voorbereiding van het concept-uittredingsplan biedt het Algemeen Bestuur de uittredende gemeente de keuze tussen betaling van een uittreedsom in een aantal termijnen of voor betaling van de uittreedsom in één keer. In het definitieve uittredingsplan bepaalt het Algemeen Bestuur conform de voorkeur van de uittredende gemeente of de uittredende gemeente de uittreedsom in een daarbij te bepalen aantal termijnen of in één keer dient te betalen.

Artikel 8 Beraadslaging en besluitvorming Algemeen Bestuur

1. Besluitvorming in het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur vindt plaats conform de gemeenschappelijke regeling Reestmond;
2. De vertegenwoordiging van de uittredende gemeente in het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur houdt gedurende de periode van het besluit tot uittreding tot de daadwerkelijke uittreding bij de beraadslaging in en besluitvorming door het Algemeen Bestuur danwel Dagelijks Bestuur rekening met de belangen van de gemeenschappelijke regeling Reestmond zoals deze zich kunnen voordoen vanaf het moment van daadwerkelijke uittreding. Indien nodig, onthoudt deze vertegenwoordiging zich van beraadslaging en besluitvorming.

Artikel 9 Wijziging gemeenschappelijke regeling

Indien de uittreding een wijziging van de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk maakt, stelt het Dagelijks Bestuur, ter voorbereiding op de besluitvorming van het Algemeen Bestuur, een voorstel op voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling Reestmond.

Artikel 10 Aanduiding

Dit besluit kan worden aangeduid als de 'uittredingsregeling GR Reestmond'

Artikel 11 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag nadat het op de voorgeschreven wijze bekend is gemaakt.

Artikel 12 Ondertekening

Aldus vastgelegd door het Algemeen Bestuur van Reestmond d.d.

De heer R.P. Koning
Voorzitter

De heer K.H. Smidt
Secretaris

REESTMOND

Besluit

Uittredingsregeling GR Reestmond

Het Algemeen Bestuur van Reestmond besluit:

In aanmerking nemende:

- Het voorgenomen besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 16 februari;
- De zienswijze van colleges B&W en raden van de in de GR deelnemende gemeenten.

In te stemmen met:

- De uittredingsregeling GR Reestmond.

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur van Reestmond in haar vergadering van 13 april 2017.

Voor akkoord getekend te Meppel d.d. 13 april 2017.

De heer R.P. Koning Voorzitter

De heer I..H. Smidt

A handwritten signature in blue ink, written over a dotted line. The signature is stylized and appears to be 'R.P. Koning'.